

MKR-SAK 02/02 OPPFØLGING AV SAKER I DE ØKUMENISKE ORGANISASJONER

Saksbehandler: Generalsekretæren

- Dokumenter:**
- NKR:**
 - Referat fra styremøte i Norges kristne råd 11. september 2001
[redacted]
 - Referat fra styremøte i Norges kristne råd 14. desember 2001
[redacted]
 - KEK:**
 - Rapport frå konferansen "Christians and Muslims in Europe: responsibility and religious commitment in the plural society", Sarajevo 12.-16. september 2001
[redacted]
 - Representasjon Central Committee [redacted]
 - Brev fra NØR ang. nordiske og baltiske kirkers representasjon i KEKs sentralkomite [redacted]
 - PORVOO:**
 - Rapport om møte i Porvoo Contact Group i Danmark 26.9.-2.10. 2001 [redacted]
 - CCME:**
 - Rapport fra European Conference on Migrant Churches, Hamburg 4.-7. oktober 2001 [redacted]
 - KV:**
 - Referat fra eksekutivkomiteen 11.-14. september 2001. [redacted]
 - Rapport til Det Mellomkirkelige Råd samt til nordiske partnere fra WCC Executive Committee møde i Geneve, 11.-14.9. 2001. [redacted]
 - Forslag til nomineringer fra Norden til WCC central- og eksekutivkomite [redacted]
 - Procedures to elect the General Secretary of the World Council of Churches, [redacted]

MKR-SAK 02/02 OPPFØLGING AV SAKER I DE ØKUMENISKE ORGANISASJONER**Saksframstilling**NORGES KRISTNE RÅD**Forslag til vedtak:**

Protokoll fra styremøte i NKR 11. september 2001 tas til orientering.

KEK

KEK-konferansen i Sarajevo om "Christians and Muslims in Europa" er et vitnesbyrd om et tema som kommer til å stå sentralt fram til og under generalforsamlingen i Trondheim i 2003: Forholdet til Europas muslimer.

Høstens dramatiske begivenheter betyr blant annet at "europeisk islam" kommer i søkelyset på en ny måte, og blant annet slik at de nasjonale erfaringene som finnes på dialog og samarbeid mellom kirker og islamske organisasjoner vil være av interesse, heriblant erfaringen fra Norge.

MKR bør merke seg denne rapporten.

Forslag til vedtak:

Rapport fra KEK-konferansen "Christians and Muslims in Europe" Sarajevo 12.-16. september 2001 tas til orientering

Det foreligger et forslag til hvordan nordiske og baltiske kirkers representasjon i KEKs sentralkomite kan organiseres i framtiden. Saken har vært drøftet tidligere i MKR. MKR/AU anbefaler i sitt møte i desember at MKR går inn for det framlagte forslag.

KEKs generalsekretær har tidligere vært skeptisk til å åpne opp for observatør-deltakelse på sentralkomitemøtene. Dersom dette ikke skjer, faller et viktig premiss for den foreslåtte roteringen bort, og saken vil kompliseres.

I tillegg har NØRs styre formelt protestert på den del av forslaget som gir de nasjonale økumeniske rådene i Norden og Baltikum hovedansvaret for å koordinere nominasjonsprosessen utfra den roteringen man eventuelt blir enige om. Etter deres mening er det NØR som skal forestå denne koordinering.

Forslag til vedtak:

Mellomkirkelig råd slutter seg til den foreslåtte rotasjonsordningen for nordiske og baltiske kirkers representasjon i KEKs sentralkomite og anbefaler at koordinering av nominasjonsprosessen forestås av de nasjonale økumeniske råd og Norden og Baltikum slik forslaget er.

PORVOO

Vedlagte rapport er skrevet som en "kort og foreløpig rapport", derfor den noe uformelle form. Den vedlegges likevel - til rådets informasjon og drøfting.

Rapporten viser at det er flere initiativ "på gang" innenfor Porvoofellesskapet som peker på sider ved avtalen som er kommet noe i bakgrunnen de første årene. Dette er en positiv utvikling ut fra Den norske kirkes synspunkt.

Forslag til vedtak:

Mellomkirkelig råd tar rapporten fra møtet i Porvoo-kontaktgruppen til orientering.

CHURCHES COMMITTEE ON MIGRANTS IN EUROPE (CCME)

Det er første gang Den norske kirke har vært representert på en slik konferanse. Dette sier i seg selv litt om den nye oppmerksomheten her i Norge omkring situasjonen for og utfordringen fra de såkalte immigrantkirkene. Kristent Innvandrерarbeid i Norge er en ressurs i dette arbeidet, og vår utsending til konferansen er daglig leder for denne virksomheten i Rogaland. Siktemålet med disse konferansene er bredt og svært viktig formulert.

I de sentralkirkelige råd vil den nye fagkonsulenten for misjon, økumenikk og religionsdialog følge opp dette.

Forslag til vedtak:

Mellomkirkelig råd tar rapporten fra den europeiske konferansen om "immigrantkirker" i Hamburg 4.-7. oktober 2001 til orientering.

KIRKENES VERDENSRÅD

Rapport fra KV's eksekutivkomitemøte 11.-14. september 2001 legges fram for rådet til orientering, kommentarer og drøfting. Både Konrad Raisers offisielle rapport til medlemskirkene fra møtet og rapporten fra det nordiske medlemmet Anders Gadegaard vedlegges.

MKR er kjent med at KV har satt seg et ambisiøst mål om å øke medlemskapsbidragene fra kirkene fra CHF 6 mill. til 10 mill. i løpet av en 5-årsperiode. Ulike tiltak settes i verk, blant annet for å "tvinge" kirker som kan betale til å gjøre det. Den norske kirke er bedt om å betale CHF 273 000 i 2002, noe som innebærer en klar økning. MKR bør i forbindelse med fordeling av kontingentene for 2002 se på mulighetene for å øke bidraget fra Den norske kirke til KV.

Forslag til vedtak:

Mellomkirkelig råd tar rapportene fra KV's Eksekutivkomitemøte 11.-14. september 2001 til orientering.

Da MKR drøftet forslaget om en rotasjonsordning for nordiske medlemskirker i KV's sentralkomite på et tidligere møte, var det uklart om hvilke praktiske konsekvenser forslaget ville få for Den norske kirke, og man ba om en klargjøring av dette før man fattet endelig vedtak.

Denne klargjøring ble gitt i MKR/AU-møtet i desember. I korthet går den ut på at den foreslåtte ordningen ikke får noen konsekvenser for Den norske kirkes faste plass i sentralkomiteen så lenge antallet nordiske plasser vil være 5 slik som i dag. Dersom dette

antallet går ned til 4, vil det bety at vi er uten plass i sentralkomiteen hver 5. generalforsamlingsperiode.

Forslaget regulerer for øvrig hvem som til enhver tid har ansvar for å ha kandidat til ungdomsplassen og til eksekutivkomiteen.

På bakgrunn av denne klargjøring mente MKR/AU at saken var kurant og vedtok å gi sin godkjenning til forslaget.

Av rapportene framgår det at eksekutivkomitemøtet anbefalte at de gjeldende prosedyrer for valg av generalsekretær skal gjelde for den rekrutteringsprosessen som starter i og med at sentralkomitemøtet i september i år skal utpeke såkalt "search-komite". Eksekutivkomitemøtet i Danmark 19.-22. februar vil gi nærmere retningslinjer for hvordan denne komiteen skal være balansert med riktig antall ungdom, kvinner, menn, ortodoks deltakelse, regional representasjon osv.

Generalsekretæren vil gi en muntlig orientering om denne saken under møtet.

Tidsplan

Nordisk selskapsmøte 1-3/3
Nordisk Kv-møte 14-16/6
KV/CC august 2002 - Search komi.
KV/CC august 2003 - valg

STYREMØTE i Norges kristne råd

Kirkens hus, 11. september 2001

Til stede: Billy Taranger (fra kl.9:50), Stig Utne, Arnfinn Løyning, Hannah Chetwyn, Arne Ellingsen, Kari Lorentzen, Odd Hjertås, Olav Skjevesland (fra kl.10)
Fra sekretariatet: Ingrid Vad Nilsen (ref), Ørnulf Steen

1. Referatsaker

1.12/01 Aktuelt fra sekretariatet

Bemanningssituasjon:

Ørnulf Steen har sagt ja til stillingen som generalsekretær og begynner 1. des.
Det er viktig å etablere gode strukturer i arbeidet rundt Fredsplattform og prosjekt.

Vedtak: **Styret vil komme tilbake til spørsmålet om etterlønn for generalsekretæren. Styret støtter forslaget om å frikjøpe Ingrid Vad Nilsen til å arbeide med Plattform/NEPAR-struktur i løpet av høsten.**

Norsk økumenisk prosjekt for fred og forsoning (NEPAR):

Styret uttrykte sin glede over at Per Midteide nå er engasjert for å arbeide i prosjektet.

Tiår mot vold – Bygg freden!:

Knut refsdal er engasjert i 20% stilling fram til nyttår med tanke på full prosjektlederstilling fra våren 2001.

Taize-prosjekt:

Styret ønsker prosjektet velkommen og ber spesielt om at alle kirkenes ungdomsorganisasjoner kontaktes.

KEK-generalforsamling i Trondheim:

MKR har nå gitt mandat til den nasjonale komiteen samt oppnevnt medlemmer til den. Første møte planlegges holdt før jul.

Oslo-deklarasjonen:

Det planlegges en høytidelig seremoni med undertegning av Oslo-deklarasjonen 8.nov. kl.15-18 i vitenskapsakademiet på Drammensveien. Alle kirkesamfunn må gi tilbakemelding til Samarbeidsrådet ang. undertegning av deklarasjonen.

Sudan og Rwanda-Burundi-besøk:

Det har vært avholdt pastoralkonferanse i nord-Uganda med tema: "How to build a multireligious Society in the context of political Islam?" Neste års konferanse vil bli holdt i Norge i juni.

Pastoralbesøk fra Burundi/Rwanda kommer til Norge neste uke. Alle kirker er invitert til en middag med delegasjonene 21.sept.

2. RAPPORTER

2.14/01 Fra KEKs møte for generalsekretærer

vedtak: Rapporten fra Lars-Erik Nordby tatt til etterretning.

2.15/01 Fra reise til Irak

vedtak: Rapporten fra Else Britt Nilsen tatt til etterretning.

2.16/01 Norden-FOCCISA

Sakspapirer var sendt ut på forhånd: (intern rapport om Review Conference, brev fra FOCCISA, Vårt Land-artikkel, forslag til brev til FOCCISA)

Det arbeides med å samordne den nordiske reaksjonen på FOCCISAs moratorium i samarbeidet i inntil 2 år, med sikte på å få samarbeidet i gang igjen så snart som mulig.

Vedtak: Norges kristne råd beklager at resultatet av Norden-FOCCISA Review Conference i juni 2001 ble et moratorium. Helt fra starten i 1988 har dette unike fellesskapet mellom kirker i nord og sør betydd mye for oss. Vi ønsker å understreke vår vilje til å fortsette samarbeidet. Vi er takknemlige for den støtte de nordiske kirkelige nødhjelpsorganisasjonene har gitt til dette kirkesamarbeidet opp gjennom årene og ønsker og håper at det vil fortsette. I en globalisert verden blir kirkekontakter som Norden-FOCCISA bare viktigere og vi har hatt stor nytte av felles refleksjon omkring viktige spørsmål kirkene arbeider med både i nord og sør. Vi håper og ber derfor om at samarbeidet kan gjenopptas snarest mulig.

2.17/01 NERs årsmøte – videre strategi

Rapport fra Stig Utnem og Lars-Erik Nordby var sendt ut i tillegg til protokoll og samtalereferat fra saken om videre strategi for NER.

MKR står fast på sitt vedtak om å prioritere ned arbeidet i NER. I februar vil MKR behandle saken på nytt på bakgrunn av en utredning om handlingsalternativer.

I oktober møtes både de lutherske og de økumeniske sekretærene i Norden. Videre strategi vil bli drøftet her.

Vedtak: Styret takker for orienteringen og avventer resultatet av videre drøftinger for behandling på neste møte.

3. SAKER

3.22/01 Regnskapsrapport

Regnskapsrapporten for august ble delt ut.

Styret bemerker de økende kontorutgifter som dels skyldes innkjøp av utstyr, dels kostnadsdrivende prosjekter på huset (telefonsentral, datanettverk, nøkkelkort med mer). Departementet har pålagt Den norske kirke å betale kontingenter på over 100.000 kr. i rater.

vedtak: Det tas ny kontakt med Sameiet ang. leiekontrakten. Antall m² leieareal i kontrakten bør samsvare med virkeligheten og leien beregnes i forhold til korrekt antall m². Den norske kirke gjøres oppmerksom på at vanlig praksis i NKR er at kontingenten for hele kalenderåret innbetales forskuddsvis i januar. Styret ber administrasjonen om å legge til rette for at en kapitalreserve kan opparbeides. Med disse merknader tas regnskapsrapporten til etterretning.

3.23/01 Evaluering av kirkeledermøte og planer for neste år

Kirkeledermøtet fant sted på Lysebu umiddelbart etter Bibelselskapets representantskapsmøte. Møtet startet med en gudstjeneste i Holmenkollen kapell etterfulgt av middag og samtale om erfaringer fra Jubileum 2000 landet rundt.

Møtet fungerte godt med mange deltakere, selv om det kom på tampen av en lang møtedag. Siden dette fungerte, ønsker styret å bruke samme mal neste år og foreslår dette overfor Bispemøtet. Praktiske detaljer kan forbedres (transport og fordeling av oppgaver underveis i møtet).

Vedtak: Styret foreslår at det arrangeres et kirkeledermøte umiddelbart etter Bibelselskapets representantskapsmøte den 27.mai 2002. Administrasjonen tar kontakt med Bispemøtets sekretær ang. dette. Styret kommer tilbake til spørsmål om tema.

3.24/01 Rådsmøte 2002

Sekretariatet hadde lagt fram forslag om å utvide neste års Rådsmøte med seminar, konsert og gudstjeneste til en "mini-festival" som også kan trekke nye grupper til økumeniske arrangement. Møtested vil være Oslo.

Nordisk flyktningekonsultasjon avholdes parallelt i Oslo, dette bør ses i sammenheng.

Vedtak: Administrasjonen bes arbeide videre etter de linjer som er trukket opp. Styret behandler saken igjen på neste møte.

3.25/01 Struktur på det videre arbeidet i Norges kristne råd

Sekretariatet hadde laget et saksframlegg med ulike føringer og alternativer for framtidig organisering av NKR.

Notatet hadde følgende punkter: strukturendringer i NKR, arbeid med ortodokse medlemskirker, videre utvikling av relasjonen til Frikirkerådet, utvidet årsmøte og regjeringens kontaktorgan med trossamfunnene.

Samtalen dreie seg i alt vesentlig grad om strukturen i arbeidet i NKR og om ønskeligheten av et mer aktivt arbeidsutvalg og sammensetningen av dette.

STRUKTUR:

Følgende problemstillinger kom opp:

- Bør 1000 medlemmer være nedre grense for medlemskap? Og i så fall: Er det 1000 medlemmer i Norge eller på verdensbasis?
- Det bør lages en klar arbeidsfordeling mellom styret og AU slik at styret får de overordnede sakene, relasjonssaker, strategiske saker og økumeniske saker. Dette for å stimulere til økumenisk samhandling og skape økumeniske prosesser fram mot et resultat.
- AU må opptre på delegasjon fra styret og må rapportere til styret.
- Styret bør bestå av representanter for ALLE medlemssamfunn. Styret bør ikke møte sjeldnere enn 3 ganger pr. år. Ellers blir det for lite progresjon og effekt av arbeidet. Bør styret være vedtaksført dersom ikke alle kirkefamilier er til stede?
- Leder i AU bør også være styreleder – dette er viktig for å skape et tydelig lederskap. Leder bør ikke velges for 1 år, dette gir for lite tid til å bli kjent med organisasjonen og få mulighet til å påvirke. Forslag: Lederperiode på 2 år.
- Valgperioden for AU: Perioder på 1 år sikrer at alle får muligheten etter tur, men det gir samtidig dårlig kontinuitet i de administrative sakene hvor nettopp kontinuitet er viktig. Forslag: AU velges for 2 år hvor halvparten velges hvert år.
- En oppdeling av ansvar mellom AU og styre må ha som mål å få et mer effektivt handlingsmønster i NKR.
- AU må ha en kirkebredde, men samtidig ikke bli så stort at det i praksis blir et nytt ”styre”. (forslag: 1 fra Dnk, leder og to til)
- Nominasjonskomiteen må ha et klart og tydelig mandat.
- NKR er et økumenisk forum, derfor er det viktig å synliggjøre både den katolske kirke og de ortodokse kirkene i NKR-strukturen.

FORHOLDET TIL ORTODOKSE MEDLEMSKIRKER

Det vil være berikende for arbeidet i NKR at de ortodokse medlemskirker bidrar mer aktivt enn i dag. Det tas kontakt med de ortodokse medlemskirkene ved besøk fra generalsekretæren – for å finne fram til egnede samarbeidsrelasjoner. I tillegg er det viktig å ha de ortodokse kirkene med inn i planleggingen av KEK-Assembly i Trondheim 2003.

FORHOLDET TIL FRIKIRKERÅDET

Samarbeidet videreføres.

UTVIDET RÅDSMØTE

Styret ønsker å prøve en ordning med utvidet rådsmøte med mer festivalpreg hvert 3.år. det er også mulig med Rådsmøter bare hvert andre år dersom styret utvides til å inneholde alle medlemssamfunn.

REGJERINGENS KONTAKTORGAN MED TROSSAMFUNNENE

Administrasjonen arbeider videre med saken.

Vedtak: Administrasjonen utarbeider et nytt notat for behandling og vedtak på neste styremøte. Notatet skal inneholde en utvikling av alt. 3 i notatet til dette styremøtet med et alternativ som innebærer en utvidet bruk av AU innenfor dagens struktur. Etter dette sendes forslaget til høring i kirkesamfunnene for et evt. vedtak på rådsmøtet 2002.

3.26/01Møte med Feltprosten

Dag Nygård var invitert til å være med på denne delen av møtet.

Fra Feltprosten møtte feltprost Jan Otto Kvalheim og Raag Rolfsen, leder av fagavdelingen hos feltprosten.

Feltprosten orienterte om utviklingen etter at en struktur med et økumenisk feltprestråd var foreslått. Man ønsker ikke en avgrensing mot det økumeniske, men tviler på nytten av en byråkratisering av struktur og vil heller satse på kontaktpunkter. Det foregår nå en omorganisering av feltprestkorpset som skal være ferdig 1.nov. FPK følger i dag Dnks struktur. Dette vil måtte endres ved et evt. skille mellom stat og kirke.

I dag brukes alle med teologisk utdanning på 4 år eller mer som vernepliktige feltprester (I dag arbeider en katolikk og en metodist i feltprestkorpset). Fast ansatte feltprester kan bare de være som har et samarbeid med Dnk (Metodistkirken, Den anglikanske kirke, Den Evangelisk lutherske Frikirke). I tillegg har FPR en skriftlig avtale med Oslo katolske biskop om å bruke Sigurd Markussen ved behov.

Feltprosten ønsker en liste med tilsvarende navn fra de andre kirkene. Det har også vært kontakt med Islamsk Råd.

Raag Rolfsen: Legitimiteten til feltprest ligger dels i ordinasjonen/kallet fra vedkommendes kirkesamfunn, dels i internasjonale konvensjoner for tjenesten (som prinsipielt er tverr-religiøst). Religionsfriheten må være reell i Forsvaret, derfor er det viktig å samarbeide med NKR i prosessen rundt stat/kirke-forholdet.

Fra styrets side ble det framholdt at NKR ønsker prinsipielle samtaler om feltpresttjenesten i en situasjon uten statskirke. Det må legges til rette for "Kirken" i Forsvaret, ikke bare "Den norske kirke" i Forsvaret.

Feltprosten er positiv til slike samtaler og har mer tro på denne framgangsmåten enn å etablere et byråkratisk råd innenfor dagens struktur. Arbeidet må imidlertid ende opp med å være tverr-religiøst, ikke bare tverr-kirkelig.

Dersom dette skal være tverr-religiøst er det et spørsmål hvor samtaler skal føres. NKR er da ikke naturlig partner. Dersom dette er et rettighetsspørsmål, hører det hjemme i NFR, hvis det handler om økumenisk tilrettelegging, er NKR rett instans.

Det kan tenkes ulike tilrettelegginger av dette sakskomplekset, men samtalen munnet ut i ønsket om og behovet for en tenkegruppe som Feltprosten nedsetter for å tenke prinsipielt rundt disse spørsmålene med sikte på ulike modeller for en framtidig FPK. Det er viktig å starte dette arbeidet mens det ennå er tid til å gjøre det uten et sterkt tidspress i stat/kirke-spørsmålet.

Vedtak: Styret takker for samtalen med feltprosten og ser fram til å delta i en tenkegruppe omkring framtidig organisering av FPK. NKR vil overlevere en liste med navn/adresser i kirkesamfunnene til bruk for Feltprosten.

3.27/01 Etiske retningslinjer for Oljefondet

Samarbeidsrådet for tros-og livssynssamfunn har tatt initiativ til en henvendelse til regjeringen om å utarbeide etiske retningslinjer for bruk av Oljefondet.

Vedtak: Styret ønsker å være med på denne uttalelsen, og ber om at den sendes dersom saken er like aktuell med en eventuell ny regjering.

Møteplan:

Neste styremøte: 14. desember

Deretter: 5 februar 2002 og 29. mai 2002

Styret er invitert til å delta i Sveriges kristne råds seminar i Stockholm 3-4des. som tar for seg "churches-together"-modellen med utgangspunkt i ulike lands erfaringer med denne. Invitasjon sendes ut når program foreligger.

Oslo, 25. september 2001

Ingrid Vad Nilsen

MRK-sak 02/02
Rapport nr. 32/01 (KEK)

Journalnr.: 01/257-3
Arkiv: 761.0

Rapport frå konferansen

**"Christians and Muslims in Europe:
responsibility and religious committment in the plural society",**
Sarajevo 12.-16. september 2001.

Arrangør:

Islam in Europe Committee (Konferansen av Europeiske Kirker, KEK, og Den Katolske Bispekonferansen i Europa, CCEE). Dette var første gong komiteen inviterte til ein felle kristen-muslimsk konferanse, der det etter intensjonen skulle vere 20 deltakarar frå KEK, 20 frå CCEE og 20 muslimske leiarar.

Deltakarar:

Konferansen hadde 60 ordinære deltakarar (utanom journalistar og sekretariat), av desse berre 9 muslimar. Intensjonen var å ha ei jamnare fordeling av kristne og muslimske leiarar, men dette lukkast ein ikkje med fullt ut. Kjønnbalansen var enda dårlegare, noko kyrkjene må bere hovudansvaret for. Utvalet av nasjonar var betre: ikkje mindre enn 25 land var representert.

Nesten alle dei muslimske deltakarane var invitert direkte frå Islam in Europe Committee. Muftien i Sarajevo, Mustafa Ceric, deltok berre delvis på konferansen. Grunnen var at det på same tid var saudi-arabiske gjestar i byen, i samband med opninga av eit nytt islamsk kultursenter. Mustafa Ceric's timeplan-dilemma illustrerte kanskje spenninga i europeisk islam mellom det å forhalde seg til eit internasjonalt muslimsk fellesskap (i dette tilfelle saudi-arabisk islams ønskje om å påverke utviklinga i Bosnia), og det å stå i ein indre-europeisk samtale.

Norsk deltaking:

Berre Norge stilte med felles kristen-muslimsk delegasjon, i det Lena Larsen og Oddbjørn Leirvik saman representerte Kontaktgruppa for Mellomkyrkjeleg Råd og Islamsk Råd. Mellomkyrkjeleg Råd meldte på (og finansierte) begge, som respons på KEK sin invitasjon til kyrkjene (noko som førte til at Lena Larsen stod oppført som KEK-deltakar ...).

Som kvinneleg leiar for eit nasjonalt Islamsk Råd vart Lena Larsen ein godt synleg deltakar på konferansen. I eitt av sine innlegg viste ho til at europeiske muslimar har brukt mesteparten av sin energi på det ho kalla ein defensiv strategi, med sikte på dekking av dei primære minoritetsbehova (moskear, fredagsbøn, koranskule, halal-mat, kleskode). No er tida komen, hevda ho, til å gå frå "the decade of identity" til "the decade of citizenship" - der muslimane i større grad bidrar til den felles samtalen om Europa skal utvikle seg. Men ho understreka også at einkvar dialog med muslimar må vere lydhør for det som muslimar er mest opptatt av - ikkje berre i Europa men på den internasjonale scena (ho nemnde Palestina spesielt).

For min eigen del oppmoda eg under samtalen om terrorangrepa til ein felles, sjølvkritisk samtale om korleis vi forholdt oss til dei delane av våre heilagskrifter som synest å legitimere valdsbruk mot annleis truande, eller i det minste byggje opp under aggressive fiendebilete. Vi kan ikkje alltid nøye oss med å avvise det som opprører oss som "misbruk", vi må truleg vere meir sjølvkritiske enn som så. Stilt over stadig fleire konflikter der eit brennande engasjement for "Guds sak" eller nyvakna nasjonalreligiøsitet spelar ei sentral rolle som motivasjonsfaktor,

må vi tale ærleg med kvarandre om dei problema som ligg i sjølve det religiøse symbolspråket.

Programmet:

Dei tema som vart tatt opp i plenumssesjonane var store og breie, som "The development of religious identities in a pluralist Europe", "Conflict and healing of memories", og "The religious contribution to developing shared values and common citizenship". Stikkorda er viktige markørar for kva slags samtale europeiske kristne og muslimar er på veg inn i - med fokus på konfliktløysing og "healing of memories" (Balkan!) men også på stadig meir komplekse identitetar og ei stadig sterkare kjensle av "common citizenship".

To av dei muslimske innleiarane var universitetsfolk, den tredje var muftien av Sarajevo som dessverre måtte løpe tilbake til sine saudiske gjestar rett etter sitt hovudinnlegg. Av dei kristne innleiarane var to biskopar og ein universitetsmann. Nokre av sesjonane vart litt for mykje prega av indre-kristne diskusjonar, noko som vel reflekterte den numeriske ubalansen mellom kristne og muslimske deltakarar.

Erkebiskop av Anastasios av Albania sitt bidrag gjorde eit spesielt sterkt inntrykk, fordi han så sterkt understreka at det samfunnsmessige engasjementet må knytast til ein åndeleg disiplin (kristen og muslimsk) som siktar mot å forandre menneskehjartet. Han sa mellom anna: "Both Christianity and Islam reject the dangerous secular orientation that leads people to confusion, anxiety, slavery and loneliness. Religious experience opens the human mind and heart to the Infinite, revealing the spiritual potential of the human being ... Christians and Muslims in Europe can and must work to articulate and promote common values and spiritual norms, that certainty that man is not independent in the universe and that human interest alone cannot be the final criterion for humankind ... Relation to and dependence upon God help the human person to be honest with God and peaceful within himself, giving him a strong hope and confidence in God during the trials of life". Det faktum at Anastasios har engasjert seg så sterkt i forsoningsarbeid på Balkan (noko han vart dekorert for under konferansen), gav ein ekstra klangbotn til orda hans.

Også den tyrkiske filosofiprofessoren Mehmet Aydin sitt foredrag utmerka seg, som eit eksempel på eit filosofisk orientert islam som ønskjer å bidra til ein felles samtale om europeiske verdiar. Som ein muslimsk-kristen kritikk av ein sjølvsentrert, sekularistisk kultur avslutta han med følgjande setningar inspirert av den kristne filosofen A.N. Whitehead: "Truly to worship God, which involves imitating God as much as possible, means working for the good of the whole world. This is also what 'the world-loyalty' means. God is that element in life in virtue of which our purposes extend beyond values for ourselves for others".

Ein refleksjon til sitata ovanfor: dei kall ein ofte høyrer til kristen-muslimsk allianse mot den sekularistiske kulturen er ikkje heilt uproblematiske. Somme tider må deltakarar frå land der human-etikken står sterkt, som i Norge og Nederland, minne om at også ikkje-religiøse kan ha ein usjølvvisk, etisk horisont for sitt engasjement. For Norges del er det også viktig å få fram at Human-Etisk Forbund er ein integrert del av den etablerte trus- og livssynssamtalen.

Likevel må kristne og muslimar, på bilaterale konferansar som dette, ha frimod til å dele si gudstru og sine åndelege erfaringar, og la samtalen om felles utfordringar ta farge av dette. Alle sesjonane på konferansen vart opna med lesing frå Bibelen og resitasjon frå Koranen (den første resitasjonen vart framført av ei bosnisk kvinne - i Bosnia er også kvinner kjende koranresitatørar).

I tillegg til dei forelesingsaktige plenumssesjonane var relativt mykje tid sett av til gruppearbeid, der ein kunne få meir inntrykk av nasjonale erfaringar. Mellom anna fekk vi her høyre om det omfattande dialogarbeidet som ein russisk mufti var med på å organisere i Perm-regionen.

Sidan konferansen opna 12. september, vart den rimelegvis prega av det "muslimske" terrorangrepet mot USA. Samtidig gav det å vere i Sarajevo eit særleg perspektiv på dei dramatiske hendingane, i medvitet om omfattande "kristne" massakrar på muslimar i Bosnias nære fortid.

I tillegg til dagsprogrammet vart det ein kveld gitt høve til å møte den tverr-religiøse ungdomsorganisasjonen Abrahams barn, noko som gav oss eit levande inntrykk av dialog- og forsoningsarbeid i dagens Sarajevo. I dei meir uformelle delane av programmet vart vi også informert om forslaget til nyordning av religionsundervisninga i Bosnia-Herzegovina, under overskrifta "religiøs kultur". Forslaget har kome opp etter internasjonalt påtrykk og er meint å supplere den konfesjonelle undervisninga som no rår grunnen.

Vi fekk også vere med på ein storslagen konsert i den musikalske dialogens teikn - med eit katolsk kyrkjekor, eit fleirreligiøst kor og eit muslimsk sufi-ensemble.

Fråsegn:

Konferansen vedtok både ei fråsegn om terrorangrepa i USA, der det mellom anna heiter: "We unanimously condemn this act of violence, as well as any other destruction of human life as a violation of God's will and a sin against humanity. Recognising the potential for violence that resides in all of us, we pray that this senseless deed must not provoke indiscriminate retaliation".

I ein "Final message" henta ein opp sentrale stikkord frå programmet: "the challenges of living together in a largely secular and plural society", "healing the wounds" og "shared values". Ein lista også opp nokre presserande utfordringar og tiltak av meir konkret karakter, for eksempel å initiere ungdomsdialog og få til gjensidig utveksling mellom kristne og muslimske lærestader. Fråsegna er vedlagt i sin heilskap.

Utblick:

Konferansen var eit viktig steg i retning av å etablere felles, europeiske fora for kristne og muslimar. Kanskje bør Islam in Europe Committee utviklast til ein felles kristen-muslimsk komité? Berre slik kan samtalen på sikt bli likeverdige. I alle høve må ein sjå nærare på kven som er dei mest aktuelle muslimske samtalepartnerane, på konferansar som dette og i meir permante samarbeidsstrukturar. På nasjonalt nivå finst det allereie etablerte kristen-muslimske fora i mange land, som vår eiga Kontaktgruppe. Kanskje ville ein fått ei breiare muslimsk deltaking på denne konferansen om KEK/CCEE meir direkte hadde utfordra dei nasjonale kyrkjene til å sende felles kristen-muslimske delegasjonar, slik Norge gjorde. Men det finst også nye europeiske nettverskorganisasjonar mellom muslimane som ein med fordel kan knyte til.

Oddbjørn Leirvik, 21. oktober 2001

Vedlegg: Final Message

The Conference of European Churches (KEK) and the Council of European Bishops' Conferences (CCEE) invited Christians and Muslims involved in interreligious encounters to meet in Sarajevo, a city which is highly symbolic of religious and cultural exchanges. In the present new multiethnic and multireligious stage in the history of Europe, Muslims and Christians from 26 countries spent three days sharing their concerns in three specific areas:

- the challenges of living together in a largely secular and plural society;
- healing the wounds of Christian and Muslim memories so that we can commit ourselves to justice and peace for all
- shared values through which our communities can contribute actively to constructing a better society.

Considering our gathering as a gift of God, we have shared our convictions and hopes, for we are aware of the responsibilities of religious communities in shaping the future of Europe.

Together, we wish to contribute to a dynamic identity of our continent, and we advocate a religious attitude which will

- lead us to take courageous actions in favour of human life, freedom, religion, property, dignity and justice;
- give to us and to our faith communities a clear awareness of our common humanity making us brothers and sisters beyond our different religious and social commitments;
- refuse the justification of violence in the name of religion.

Our commitment to dialogue leads us to make the following recommendations

- to bring up young people to know and to respect each other's faith and community through educational programmes, and to promote religious education in public schools with interreligious courses;
- to support interreligious groups at grassroots level among lay people with a view to becoming aware of all trends which go against cooperation;
- to encourage priests, pastors, theologians, imams and Islamic leaders, and laypeople to undertake dialogue and interreligious encounter through exchanges between Christian and Muslim faculties and seminaries;
- to maintain or establish in each European country institutions with the aim of interreligious dialogue to serve ethical, social and political values in our societies,
- to continue our efforts in developing an awareness of our common values.

In the light of the developing dimensions of the terrorist attack in the USA, we feel the need to reiterate our earlier statement:

"We are deeply shocked by the tragic massacres in New York & Washington D.C. and we express our deep pain and sorrow for the thousands of victims killed and injured, and we share the suffering of their families and friends. We unanimously condemn this act of violence, as well as any other destruction of human life as a violation of God's will and a sin against humanity. Recognising the potential for violence that resides in all of us, we pray that this senseless deed may not provoke indiscriminate retaliation. We commit ourselves, in the spirit of this conference, to be instruments of dialogue, to contribute to building Justice and peace, and to work for reconciliation in our societies."

J. SU
Majni DST

MKR-sak 02/02 (KEK)

Det mellemkirkelige Råd

KIRKERÅDET MELLOMKIRKELIG RÅD SAMISK KIRKERÅD	
17 OKT. 2001	
Til:	SU
J.nr.:	00/274-40
Arkiv nr.:	76/4

Church of Denmark Council on Inter-Church Relations

Copenhagen, 11 October 2001 f.e. 19/10-01
J.nr. 43
KA/bk S, u

To

- The CEC member churches in the Nordic and Baltic countries
- The national ecumenical councils and church councils in the Nordic and Baltic countries
- The Nordic Ecumenical Council (for information)

Dear friends,

The next CEC General Assembly in Trondheim 2003 is approaching.

At the last CEC General Assembly in Graz 1997 the delegates of the Nordic and Baltic churches experienced some difficulties with the internal Baltic-Nordic nomination for membership of the CEC Central Committee. On that occasion there was a general agreement that next time we should try to avoid a repetition of the difficulties by reaching an agreement in advance on how to handle the question of the Central Committee nomination.

For some time the Nordic Ecumenical Secretaries have been looking into the problems, trying to work out a suggestion on how to solve them.

Attached you will find a thorough analysis of the situation and a proposal. It includes:

- a proposed model for a desirable distribution of the Central Committee seats reflecting the ecumenical diversity and dynamics in the region. The model is meant to serve as a basis for discussion and for agreements on nominations to the Nomination Committee of the CEC. The final distribution of seats will be decided by the CEC Assembly, which elects the Central Committee.
- a set of proposals for amendments of the CEC Constitution and By-laws that we find necessary in order to strengthen the role of the churches in CEC and to make the decision processes more transparent. The suggested amendments will improve the possibilities for the member churches to make agreements in advance on the desirable distribution of seats in the Central Committee and ensure that the elected members are actually nominated by their own churches.

We would ask you to read and discuss the proposals within your churches to see whether you find them acceptable.

The procedure for **changing the CEC Constitution** is as follows (Constitution Article 10):
A motion to amend the Constitution may be submitted by a two-thirds majority of the Central Committee or by one fifth of the member churches. Its adoption by the Assembly shall require a two-thirds majority of the delegates present and entitled to vote and members of the Central Committee.

Vestergade 8, 1., DK-1456 København K

Telefon +45-33 11 44 88 · E-mail interchurch@folkekirken.dk · Telefax +45-33 11 95 88

(Bye-laws §11.1): Motions from member churches to amend the Constitution must reach the General Secretary no later than twelve months before the Assembly.
The By-laws could be amended by a simple majority vote of the Assembly.

For this reason we would very much like to have your answer as to whether you wish to support the suggestions for amendments of the Constitution and By-laws, by 1 February 2002. Then we will have time to take further steps before the deadlines.

For practical reasons we would also like at the same time to receive your reactions to the suggested model for the nominations for the Central Committee seats. After that there will still be a possibility to discuss this distribution further, since it just has to be settled in due time before the Assembly.

Please send your answer to:

Christian Council of Sweden
Att: Thord-Ove Thordson
SE-172 99 Sundbyberg
Sweden
thord-ove.thordson@skr.org

Or

Council on International Relations of the ELCD
Vestergade 8, 1
DK-1456 Kbh K
Denmark
interchurch@folkekirken.dk

With our best wishes for all of you,

Kirsten Auken
Europe Secretary
Council on International Relations of the ELCD

Thord-Ove Thordson
General Secretary
Christian Council of Sweden

Encl.: The Representation of the Nordic and Baltic Churches on the CEC Central Committee.
Considerations and Proposals September 27, 2001.

The Representation of the Nordic and Baltic Churches on the CEC Central Committee

Considerations and Proposals September 27, 2001

Background and Problem Analysis

During at least the latest two General Assemblies of CEC, the election process of the Central Committee caused painful discussion and bad feeling among the Nordic and Nordic-Baltic delegate groups. Two main problems were brought to the fore:

- **The Majority/Minority Church Perspective**

At the General Assembly in Prague in 1992, the Nordic-Baltic region was allotted five seats. All five seats went to Lutheran churches: in Denmark, Finland, Lithuania, Norway, and Sweden. None of the Free Church nominees was elected. Except for Lithuania, this meant that only churches with a majority position in the respective countries were represented on the Central Committee. There was an on-going discussion during the entire process within the Nordic delegation at the Assembly, and the disappointment and frustration among the representatives of the Free Church minority churches in the Nordic region was obvious. An informal agreement was reached concerning the need for inter-church talks in plenty of time prior to the next General Assembly in order to avoid a repetition of events.

The next General Assembly was held in Graz in 1997. At that time, the total number of seats on the Central Committee had been increased from 35 to 40. Each European sub-region thus received one additional seat, which meant six seats for the Nordic-Baltic region.

Despite the Prague experience, it was not possible to achieve a binding ecumenical consensus within the Nordic-Baltic group in advance. After intense and partly painful discussions, Lutheran churches – in Denmark, Finland, Lithuania, Norway and Sweden - again received five of the six seats, the sixth one going to the Finnish Orthodox Church. This time, too, none of the Free Church representatives nominated was elected. Despite the increase in the number of seats, all seats except one went to Lutheran churches, all of which, except one, are majority churches in their countries. Obviously, these elections reflect neither the confessional balance, the majority/minority balance nor the ecumenical dynamics that exist in the region.

Once again, the Nordic-Baltic group parted with a joint, explicit commitment to developing a system that more accurately would reflect the CEC membership structure and the ecumenical dynamics in the Nordic-Baltic region, prior to the next General Assembly.

Reaching such a working agreement is necessary for the ecumenical climate of the region and for continued co-operation in the area of European ecumenical relations. The objective should be to come to an agreement in plenty of time before the next CEC General Assembly, in Trondheim in 2003.

- **The Right to Nominate**

Another controversial aspect of the CEC rules of election is the fact that nominations to the Central Committee can be made not only by member churches but also by General Assembly members at large. The General Assembly consists of delegates from the members churches as well as members of the outgoing Central Committee (see below).

In addition, the Nominations Committee is not bound by any proposals or recommendations from member churches or General Assembly delegates.

This means, for instance, that members of the outgoing Central Committee can be re-elected on nomination from the floor, without being nominated by their own churches. This means further that the Nominations Committee can propose persons with total disregard for the

nominations by the churches. This is ecumenically unfortunate and unacceptable in light of CEC's self-understanding as a fellowship of churches.

These circumstances have caused intense discussions in the Nordic-Baltic region at the two latest General Assemblies.

The issue was discussed at the Nordic Ecumenical Secretaries' meeting at Kirkenes in February, 1999, and at Djursholm in March, 2001. At the request of the Secretaries' meeting, the proposal was revised by Kristen Auken and Thord-Ove Thordson. However, no discussions have been held as yet with the Baltic member churches of CEC.

Description of the CEC Election System

These are the main rules:

According to Article 5(2) of the CEC Constitution, there are two categories of General Assembly delegates, namely:

- delegates appointed by the member churches (according to §7 of the Bye-Laws)
- members of the Central Committee.

The General Assembly determines the number of members on the Central Committee - Article 6(3) of the Constitution - and elects the members of the Central Committee - Article 5.3.6. Eligible to serve on the Central Committee are:

- delegates appointed by the member churches
- alternates attending the Assembly
- members of the former Central Committee at the time of the Assembly (Bye-Laws §8.2.1)

Central Committee election requirements are regulated further by the Standing Orders of the Assembly:

A Nominations Committee consisting of 11 persons shall be elected by the Assembly. This Nominations Committee shall not be bound by any proposals or recommendations (7.1).

According to §5 of the Bye-Laws, the different confessions and regions of Europe shall be appropriately represented. In addition, balanced representation of leading church officials, parish ministers and lay persons, men, women and young people should be respected as far as possible.

In the Standing Orders, these requirements are spelled out in the following way: at least 40% of the candidates should be women, at least 40% men and at least 20% youth under 30 years of age - "in so far as the composition of the Assembly permits" (7.3).

Alternative candidates to those submitted by the Nominations Committee can be proposed within 24 hours. The proposals must be signed by at least ten members of the Assembly. The alternative candidates must be of the same denomination and come from the same region in Europe as the candidates being challenged.

Thus, the CEC rules of nomination in fact give total power of denominational and regional distribution - and thus also the power of denominational distribution within the regions - to the Nominations Committee.

In Graz, however, there was an exception to this rule, when an Orthodox church in Eastern Europe voluntarily relinquished a proposed mandate in favour of a Protestant minority church from the same region.

Members in the Nordic-Baltic Region

According to CEC there were 16 registered national CEC member churches in the Nordic-Baltic region in 2000. In addition, there is a number of trans-national CEC member churches,

at least three of which are represented in the Nordic and Baltic area. (Appendix 1) The confessional distribution between these 19 members churches is as follows:

	<u>National</u>	<u>International</u>
Lutheran	10	-
Orthodox	1	1
Baptist	2	
Reformed	1	
Methodist	2	1
Salvation Army		1
Total	16	3

Proposal

The strength of CEC is totally dependent on the involvement and participation of the member churches in the work of CEC. The way to strengthen CEC, therefore, is by strengthening the role of the churches in CEC and making the decision processes of CEC more transparent, enabling all member churches to follow what happens at close range.

Based on this, we propose

that CEC, like the WCC, give all member churches without representation on the Central Committee the right to attend all Central Committee meetings as observers, at their own expense.

Comments

The opportunity for a member church to attend Central Committee meetings as an observer facilitates insight and participation in the work of the Central Committee for all CEC churches, also during periods when they are not directly represented on the Committee.

We see such a possibility as a prerequisite for achieving an ecumenically balanced representation from the Nordic-Baltic region while maintaining the CEC involvement by the majority churches in the region.

that those churches in the Nordic-Baltic region wanting to take advantage of the opportunity to send observers to the Central Committee meetings on their own behalf, at the same time commit themselves to contributing to the cost of observers from other churches, mainly from Eastern or Southern Europe – taking the size and the economic situation of the church into consideration.

Comments

The most important objection against allowing all members churches to take part in the work of the Central Committee is the point that this would upset the balance of the composition of the Central Committee, since only certain churches are financially able to send observers.

The requirement that churches wanting to send an observer also must pay the full or partial cost of an observer from another part of Europe would remove this obstacle and create opportunities for even more churches to participate in the life and work of CEC.

We propose that such funds be paid into a special CEC account. The decision as to which churches would be able to benefit from observer subsidies would rest with CEC.

that the CEC Central Committee, which is the joint fellowship of the churches, will consist exclusively of members who enjoy the trust of their own churches as confirmed by a nomination by the church in question.

Comments

This proposal requires the following changes in the CEC Constitution and By-Laws:

- that the General Assembly consist exclusively of representatives, or their alternates, appointed or nominated by the members churches. All members of the outgoing Central Committee have the right to attend the Assembly and to speak.
- that the members of the Central Committee be elected from among the candidates nominated by the member churches.

that in future elections to the CEC Central Committee, the CEC member churches in the Nordic and Baltic regions will strive for a joint, ecumenically supported slate of candidates from the region. To enable a fair balance between confessions in the region and among majority and minority churches, all member churches should be given a realistic chance, over time, to nominate candidates with ecumenical support.

Since neither all member churches nor nations in the region can be represented at the same time on the Central Committee, we propose a model for a distribution of the Central Committee seats reflecting the ecumenical diversity and dynamics in the region. The following is an example of how such a model might look, as a basis for discussion:

The Nordic-Baltic seats on the Central Committee are distributed on a confessional and geographic basis according to two main principles:

- *Out of six members on the Central Committee, four should be Lutheran, one Orthodox and one Free Church*
- *Each one of the four largest nations will be represented by at least one person, regardless of confession*

In case there is a change in the number of mandates for the region, a new agreement must be reached concerning the confessional and geographical distribution.

that the member churches in the Nordic and Baltic countries make a joint effort to prioritise member churches not represented on the Central Committee when members are selected for CEC committees and working groups.

that these agreements be combined with an increased European ecumenical exchange of information within and between the Nordic countries. The national ecumenical councils in each country should play a strategic role.

that

the national ecumenical councils in the Nordic and Baltic nations, together with the Church of Iceland and the Evangelical-Lutheran Church of Latvia, are given the main responsibility for co-ordinating the nomination process in the Nordic and Baltic region, based on the rotation schedule agreed on.

Appendix 1

CEC Member Churches in the Nordic-Baltic Region in 2000

based on the listing in the CEC Year Book

Denmark:

Baptistkirken i Danmark (Baptist Church of Denmark) (8 500)

Evangelisk-Lutherske Folkekirke i Danmark (Evangelical Lutheran Church of Denmark) (4.5 million)

Estonia

Eesti Evangeelne Luterlik Kirik (Estonian Evangelical Lutheran Church) (200 000)

Eesti Evangeliumi Luted Usu Kirik (Estonian Evangelical Lutheran Church in Exile) (12 000)

Eesti NSV Metodisti Kirik (Methodist Church in Estonia) (2 000)

Finland

Suomen Evankelis-Luterilainen Kirkko (Evangelical Lutheran Church of Finland) (5.6 million)

Suomen Ortodoksinen Arkkipiispakunta (Orthodox Church in Finland) (58.585 in 1999)

Iceland

Thjodkirkja Islands (Evangelical Lutheran Church of Iceland) (250 000)

Latvia

Latvijas Evangeliski Luteriska Baznica (Evangelical Lutheran Church of Latvia) (250 000)

Evangelical Lutheran Church of Latvia abroad (40 000)

Lithuania

Lieturos Evangeliku Liuteronu Baznycia (Evangelical Lutheran Church of Lithuania) (30 000)

Norway

Den norske kirke (Church of Norway) (3.8 million)

Sweden

Svenska Baptistsamfundet (Baptist Union of Sweden) (36 000)1/

Svenska kyrkan (Church of Sweden) (7.4 million)

Svenska Missionsförbundet (Mission Covenant Church of Sweden) (151 000)1/

Metodistkyrkan i Sverige (United Methodist Church, Swedish Annual Conference) (8 000)1/

International Members Represented in the Nordic-Baltic Region

Ecumenical Patriarchate of Constantinople (25 000-30 000 in Scandinavia)

Salvation Army, International Headquarters in London

United Methodist Church, Northern Europe Central Conference (30 500)

Associated Organisations in the Nordic-Baltic Region

Nordic Ecumenical Council

Swedish Christian Council

Total

16 national members

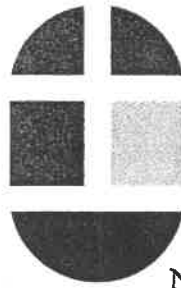
3 international members with representation in the Nordic and Baltic regions

2 associated organisations

27-09-2001

1/ Number of persons served, according to official Swedish statistics

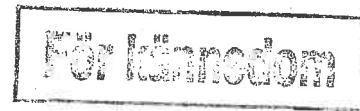
NORDISKA EKUMENISKA RÅDET

NORDIC ECUMENICAL COUNCIL

SU
SB

November 22nd, 2001

Kirsten Auken
Thord-Ove Thordson

Dear friends,

The Nordic Ecumenical Council, NEC, wants to express its gratitude to you for sending us the document concerning **The Representation of the Nordic and Baltic Churches on the CEC Central Committee** for information.

By the wish expressed in the Nordic Ecumenical Secretaries' meeting 2001 you have made a comprehensive work concerning the Nordic and Baltic representation on the CEC Central Committee. To our understanding it is most important and essential that the issue concerning the representation is closely dealt with that the representation might be as ecumenically good and fair as possible. A wise solution will be an advantage as well for the CEC as for the ecumenical work in the region or as you put it *"The strength of CEC is totally dependent on the involvement and participation of the member churches in the work of CEC."*

We note, however, with concern that you in the part of the proposals suggest that the national ecumenical councils together with two of the churches in the region would have the initiative and the responsibility - *"...an increased European ecumenical exchange of information within and between the Nordic countries. The national ecumenical councils in each country should play a strategic role."* And further, that *"the national ecumenical councils in the Nordic and Baltic nations, together with the Church of Iceland and the Evangelical-Lutheran Church of Latvia, are given the main responsibility for co-ordinating the nomination process in the Nordic and Baltic region, based on the rotation schedule agreed on"*.

Since there is an established and well-functioning Nordic ecumenical organisation, The Nordic Ecumenical Council, co-ordinating the ecumenical work within the Nordic and Baltic (in relation to the CEC) Churches, the Nordic Ecumenical Council sees no reason to recommend a move of the responsibilities to national organisations or churches.

The Annual General Meeting of the NEC decided in August 2001 - in accordance with the Executive Board's proposal - to concentrate the work of the Council to the specific Nordic and Ecumenical issues. That decision means that the responsibility for ecumenical issues and concerns within the region remains in the Nordic Ecumenical Council. Both of you were present at that meeting and it concerns us that you propose that the Nordic Ecumenical Council should be replaced in co-ordinating ecumenical functions and that you send your document – without any previous notice – to us only for information.

As before, the Executive Board and the office of the Nordic Ecumenical Council are ready to take the responsibility of the issues of Nordic and Baltic (in relation to the CEC) ecumenical co-ordination and co-operation henceforth. In our opinion, the co-ordination and co-operation in relation to the CEC should be made with all the Nordic and all the Baltic CEC-members (not only with the Evangelical-Lutheran Church of Lithuania) and in accordance with the Associated Organisations of the CEC. It is, however, desirable that the member churches – as before – continue to have the full responsibility for their own contacts with the international ecumenical organisations.

For the Nordic Ecumenical Council

Bishop Juha Pihkala, chair-person

CC: The Nordic and Baltic members of the CEC
The Nordic and Baltic Associated Organisations of the CEC
The National Councils of Churches in the Nordic-Baltic region
The Nordic-Baltic members of CEC's Central Committee
The participants in the Nordic Ecumenical Secretaries' conference 2001

The Conference of the European Churches

STYREMØTE I NORGES KRISTNE RÅD

Tid og sted:

Kirkens Hus den 19.12.01 kl.10 – 14.

Tilstede:

Billy Taranger, Marie-Anne Sekkenes, Sveinung Lorentsen, Else-Britt Nilsen, Arnfinn Løyning, Odd Hjertås, Olav Skjevesland, Arne G. Ellingsen, Gerd Karin Røsæg fra kl 1140.

Administrasjonen: Ørnulf Steen. Ingrid Vad Nilsen, Lars-Erik Nordby. Gro Elin Vinnes 1.16/01 og 3.35/01, Per Midteide 3.35/01.

Meldt forfall: Stig Utnem

Møtet ble innledet med andakt av Sveinung Lorentsen i kapellet.

Billy Taranger gratulerte Ingrid Vad Nilsen med utnevnelsen til prost i Vinger og Odalen prosti og ønsket Ørnulf Steen velkommen som generalsekretær.

Referatsaker

1.13/01 KISP-referat 11. –12. oktober 2001-12-19

Vedtak: Referatet tatt til orientering.

1.14/01 Svar fra National Council of Churches USA

Svar på kondolansebrev i forbindelse med 11. september 2001.

Vedtak: Svaret mottatt med takk.

1.15/01 KEK – generalforsamling i Trondheim – første nasjonalkomitemøte

Den norske kirke som er vertskap for generalforsamlingen har oppnevnt generalsekretæren i Norges kristne råd som medlem av vertskapskomiteen.

Generalsekretæren rapporterte fra det første vertskapskomitemøte for KEKs generalforsamling i Trondheim 2003 den 17. desember 01.

Temaet blir: "Jesus Christ heals and reconciles. Our witness in Europe today".

Vedtak: Rapporten tatt til orientering.

Vedtak: Rapporten taes til etterretning.

Saker

3.28/01 Regnskapsrapport og revidert budsjett 2002

Det ble lagt fram regnskapsrapport pr. 30.11.2001.

Vedtak: Regnskapsrapporten pr. 30.11. 2001 ble tatt til etterretning.

Det ble lagt fram revidert budsjett for 2002.

Vedtak: Revidert budsjett for 2002 ble godkjent.

3.29/01 Jubileum 2000, rapport og sluttoppgjør

Avslutningsrapport foreligger til neste møte.

Det forelå forslag fra Jubileum 2000 om disponering av gjenværende midler.

Vedtak:

1. Jubileum 2000 dekker underskuddet for region Bergen med kr.100 000 og for region Agder med kr. 10 000.
2. Ubenyttede midler fra Jubileum 2000 overføres til det økumeniske "Tiåret mot vold – bygg freden."
3. Sekretariatet utarbeider forslag til retningslinjer for disponering av disse midlene til neste møte.

3.30/01 Planlegging av Rådsmøtet mars 02

Det ble lagt fram en foreløpig plan for Rådsmøtet 14. og 15. mars 2002.

Vedtak: Administrasjonen arbeider videre med planene for Rådsmøtet 2002.

3.31/01 Kirkeledermøte

Årets kirkeledermøte blir etter Bibelselskapets representantskap. Samtale om Revised Common Lectionary ble foreslått som et ønsket emne.

Vedtak: Generalsekretæren arbeider videre med planleggingen av kirkeledermøte i samarbeid med sekretæren for Bispemøtet i Dnk.

3.32/01 Oppnevning til Verbums styre.

Vedtak: Torbjørn Ribe gjenoppnevnes av Norges kristne råd som medlem i Verbums styre.

3.33/01 Godkjenning av tekster til Bønneuken og Kvinnenes Internasjonale Bønnedag.

Vedtak: Tekstene til neste års Bønneuke og Kvinnenes Internasjonale Bønnedag ble godkjent.

3.34/01 Framtidig struktur i NKR.

Generalsekretæren ba om at saken ble utsatt til neste møte.

Vedtak: Saken utsatt til neste møte.

3.35/01 Rapport fra Ingrid Vad Nilsen om erfaringer etter åtte år som generalsekretær.

Ingrid Vad Nilsen innledet til samtale om sine erfaringer som generalsekretær. Hun trakk blant annet fram følgende punkter:

- ❖ Da Rådet startet opp forventet mange en papirtiger uten reell innflytelse. Virkeligheten har blitt en helt annen
- ❖ Utredningen Det økumeniske samarbeidet i Norge (1991) foreslo tre ulike modeller for organisering av felleskirkelig arbeid i Norge:
 - A: NKR som en omfattende paraplyorganisasjon for økumenisk arbeid i Norge med inkorporering av de fleste fellestiltak i det nye rådet inklusiv Norsk Misjonsråd, Frikirkerådet, Studierådene og U-landsrådene
 - B: Inkorporering av en del av de felleskirkelige tiltak i NKR.
 - C: Små eller ubetydelige endringer av det den gang bestående.

Alt. B ble valgt, men det ble egentlig aldri tatt opp om man skulle arbeide i retning av alt A eller ikke.

- ❖ Vekst fra $\frac{3}{4}$ ansatt til 7 ansatte.
Veksten har blant annet forutsatt stor vekt på prosjektarbeid for å skaffe inntjening. Dette har forutsatt teft for hvilke saker som burde settes på dagsorden. Utfordringene fra UD la grunnen for arbeidet med Sudan og Rwanda som igjen har ledet fram til NEPAR. Målet har vært å være global og lokal samtidig.
- ❖ Prosjektorganiseringen har ført til en ideologi med ekstrem vekt på fleksibilitet. Prosjektarbeid forutsetter mye arbeid med å holde "trøkket" oppe.
- ❖ Grunnfinansieringen av organisasjoner som NKR er alltid mye vanskeligere enn prosjektfinansiering. Det er gledelig at grunnfinansieringen bl.a. gjennom statstøtten nå er bedret.
- ❖ Det har vært en stadig utvikling og mye har skjedd på få år. Samtidig har vekten hele tiden ligget på konsensusbygging. Når vi nå har blitt assosierte medlemmer i KEK, KV og WEF så har dette skjedd etter en modningsprosess.
- ❖ Det er nødvendig å arbeide med oppgavefordelingen mellom Frikirkerådet og NKR. De melder seg også et spørsmål om hvilken plass det nystartede NORME skal ha? Hvilke tanker har frikirkene om denne tredobbelte strukturen?
- ❖ Gjennom økumenisk samarbeid har vi beriket hverandre. I fremtiden blir det viktig å spørre: "Hva er jeg villig til å gi opp for å få noe tilbake?" Vi m arbeide med smertepunktene for det økumeniske samarbeidet. Målet er å berike hverandre.
- ❖ Dette siste året har vært et vanskelig år. Som eksempel kan nevnes problemer knyttet til
 - FOCCISA
 - Nordisk Økumenisk Råd
 - Bønneuken

Det at ethvert kirkesamfunn er seg selv nærmest og tidvis seg selv nok, blir et problem når vanskeligheter på den felleskirkelige arena dukker opp! Det ligger en stor utfordring i å endre slike holdninger.

Møtet ble avsluttet med julemiddag hvor Ingrid Vad Nilsen ble takket for sin innsats og overrakt et litografi av Benedicte Nilsen.

Styret ga sin tilslutning til forslaget om å arrangere en mottakelse i forbindelse med at Ingrid Vad Nilsen har sluttet som generalsekretær. Mottakelsen finner sted onsdag 9.januar 2002 kl.14-16 i kantina på Kirkens hus.

Møteplan våren 2002:

5/2 0930-1500,
14-16/3 Rådsmøte,
28/5 Kirkeledermøte,
29/5 Styremøte

Billy Taranger
Leder

Ørnulf Steen
Generalsekretær

Lars-Erik Nordby
sekretær

Kort rapport om møte i Porvoo Contact Group i Danmark, 26.9.-2.10.2001**V/ Stephanie Dietrich, teologisk konsulent i MKR**

I det følgende ønsker jeg å gi en kort rapport om Contact Group-møtet i Danmark, samt peke på de områdene som krever oppfølging på forskjellige plan. Når det gjelder møtet og saklisten i sin helhet, viser jeg til innkallingen og møteboken som blir sendt ut fra sekretærene senere.

1. Rapport fra kirkene

Når det gjelder rapporten fra kirkene, er det det følgende som kan være av spesiell interesse for Dnk: "Finland" har nettopp vedtatt å forandre sin kirkelov med hensyn til domprostordinasjoner. Det vil fra nå av ikke være mulig å gjennomføre presteordinasjoner ved domproster, i samsvar med de regelendringene som foreslås på Dnk's Kirkemøte i år. Den danske folkekirke har undertegnet Leuenbergkonkordien og samtidig lagt frem en signaturforklaring som er utformet parallellt til Dnk's signaturforklaring. "Estland" har drøftet spørsmålet om kvinnelige biskoper, men deres synode har avslått søknaden om å tillate kvinnelig bispetjeneste, selv om man fortsetter å ha kvinnelige prester. Dette viser at problematikken omkring anerkjennelsen av hverandres ordinasjoner omfatter både de baltiske lutherske kirkene og Church of England. Dermed er dette problemet både et internt luthersk, et internt anglikansk og et problem mellom de lutherske og anglikanske kirkefamilier, og det er etter min mening ikke nok å bare "vente og se" og håpe at det skjer en avklaring av seg selv. (Den svenske kirken går inn for å la dette spørsmålet bero inntil Church of England har kommet frem til en intern avklaring.) Når det gjelder Church of England, ventes det 2 viktige dokumenter om kort tid, rapporten om diakonatforståelsen og resultatene fra dialogen med Metodistkirken. Begge vil være av stor interesse for Dnk. "Sverige" rapporterer om at det planlegges en ungdomskonferanse ("Porvoo Youth Conference") i 2003. Nærmere informasjon om denne kommer senere. Ellers rapporterer alle de anglikanske kirkene om voksende økonomiske problemer, som gjør at menighetene i stadig større grad driver med "fundraising" for å overleve. Dette fører også med seg at man må åpne seg for nytt økumenisk lokalt samarbeid som viser seg å være fruktbart – ressursene må konsentreres.

2. Teologiske dialoger og avtaler i Porvookirkene

Det har foregått en rekke dialoger mellom kirker tilhørende den lutherske og anglikanske kirkefamilien. Porvoo har vært en modell mange steder, samtidig som resultatene nok ofte er av varierende rekkevidde, som for eksempel dialogene som førte til "Reuilly-avtalen". ("Mutual recognition and acknowledgement", men ikke "reconciliation and interchangeability of ministry".) Man venter med stor spenning på offentliggjøringen av dialogen mellom CoE og metodistene.

Oppfølging: Medlemmene av Contact Group bes kontakte sine "Primates" og informere dem om de mer uformelle sidene ved dialogene mellom anglikanerne og metodistene i Storbritannia og Irland før "Primates Meeting" 27.11.2001. SDI kontakter Odd Bondevik.

3. Church Leaders Conference i Tallin, Estland, 7.-12.3. 2002

Store deler av vårt møte gikk med til planleggingen av "Church Leaders Conference" i Tallin, Estland, 7.3.-12.3.2002, med temaet "Church Leadership in a Changing World".

Oppfølging: Dnk må utnevne 3 representanter (pluss et Contact Group-medlem ex officio) til å delta. Oppnevningen må skje snarest, beskjed om den gis til Charles Hill innen 21.11.2001, dvs.

Videre oppfølging foran konferansen: Innen 1.2.2002 sendes alt gudstjenestemateriell og en kort beskrivelse av kirken (2-3 s., generell innføring i de respektive kirkene, "basic facts and figures") per mail til Juhani Forsberg, Finland.

4. Porvooavtalens økonomiske implikasjoner

Under møtet vårt diskuterte vi også de finansielle implikasjoner avtalen innebærer, som deltakelse ved konferanser og møter, utredninger, sekretærfunksjoner, etc. Noen av våre kirker deler allerede på noen utgifter for å sikre at også kirker uten de nødvendige ressurser kan delta fullverdig. Samtidig er det nødvendig å ha en åpen dialog om dette noe ømtålige emne. "Allocation of resources" skal derfor også være et tema på "Church Leaders Conference" mars 2002.

Oppfølging: Innen 1.2.2001 sendes et kort notat om dette fra hver kirke til Juhani Forsberg, Finland (sammen med de andre papirene). Han koordinerer og samkjører dette, samt forbereder innledningen til samtalen på Church Leaders Meeting. Ansvarlig: teologisk konsulent MKR/ medlem av Contact Group

5. Primates Meeting

finner sted 27.11.2001 i Uppsala, etter en personlig invitasjon fra K.G.Hammar. Denne gangen ønsker man å unngå at all tid brukes til orientering, men setter foreløpig opp temaer til samtale. 1.) Accountability in Porvoo 2.) Lay ministry/ women ministry 3.) Estimation of Porvoo prosess so far. Det endelige programmet vil foreligge om kort tid. Contact Group legger inn et ekstra møte i forlengelsen av Primates Meeting.

Oppfølging: SDI tar kontakt med Odd Bondevik om forberedelsene.

6. Oppfølging av Theological Conference 2000

Den teologiske konferansen i Durham i 2000 sendte en rekke anbefalinger til kirkene i sitt avsluttende dokument. (Se rapport derfra). Disse må anses som anbefalinger som kommer til å bli fulgt opp over lengre tid. Den første "ballen" som skal fanges opp, er arbeidet med studier av ungdomskulturen og ungdomskontaktene i våre kirker, bl.a. gjennom et **studieprosjekt** i regi av Church of Ireland og gjennom et **ungdomsmøte** i Sverige i 2003.

Oppfølging: Informasjon om ungdomsansvarlig i Dnk mailes til Sverige og Finland. SDI snakker med Gunn Heidi Dybdahl og Einar Weider.

7. Contact Group-møte og Porvoo jubileum 2001; 8.-14. 10.2002

Contact Group har sitt møte i 2002 samtidig med feiringen av Porvoo-jubileet (12.-14.10.2002) i Porvoo, på spesiell invitasjon fra biskopen i Porvoo, Erik Vikstrøm. Fredag arrangeres det gudstjeneste og mottagelse hos biskopen. Lørdag blir det et åpent symposium med tema "Be one. On sharing common life and service"; søndag anglikansk gudstjeneste i Helsinki.

Jubileumsmarkeringen har "halvoffisiell" karakter.

Oppfølging: Dnk må vurdere om man ønsker å sende offisielle representanter til arrangementet utover et Contact Group-medlem. Oppfølging: SUT/SDI/MKR-AU?

8. Interchangeability of Ministers

Church of England har gjort et stort arbeid i forhold til utredningen av de praktiske arrangementene rundt utvekslingen av prester mellom våre kirker. I våre samtaler ble det påpekt en rekke hindringer av både praktisk, kulturell og språklig art. Det er for eksempel vanskelig å integrere engelskspråklige prester i de nordiske og baltiske lands kirker p.g.a. språkproblemer. Diocese in Europe kan få en sentral rolle i utvelgelsesprosessen.

Oppfølging: Dnk har gjort lite systematisk arbeid i forhold til dette. Hvor bør det praktiske ansvaret ligge? Samarbeid med PF? Ressurser?

9. Diakonatot og ANDREP

Medlemmene av Contact Group rapporterte om utviklingen av diakonatforståelsen i sine respektive kirker. Samtalen viste det store mangfoldet i både forståelse og praksis, samt at det gjøres en del arbeid på dette feltet i mange kirker.

Contact Group-medlemmene orienterte om de svært forskjellige prosessene i medlemskirkene når det gjelder forståelsen av diakonatot. Gunnel Borgegård fra NER informerte om ANDREP-prosjektet og den avsluttende fasen for prosjektet, som skal resultere i en sluttkonferanse i 2003. Undertegnede stilte en rekke kritiske spørsmål til prosjektet, som gikk på representativitet og prosjektets målsetning. Etter min mening er dette et viktig studiearbeid når det gjelder kartlegging av forskjellige teologiske syn på diakonatot, men det gjenspeiler først og fremst enkeltforskeres interesser og preferanser mer enn at det tjener Porvooavtalens felles målsetning når det gjelder diakonatot. Mao.: Studiene er svært nyttige, men hvorvidt de tjener Porvooavtalens intensjon om å komme frem til en felles forståelse av diakonatot, er etter min mening heller tvilsomt. Mange medlemskirker har ikke vært involvert i prosessen, og det er ikke tatt hensyn til de vanlige demokratiske beslutningsprosesser.

Gunnel Borgegård ønsket at prosjektet skulle adapteres som "Porvoo-project" (noe som hun senere i samtalen måtte modifisere), og at hun og representanter for ANDREP skulle inviteres til Church Leaders Meeting 2002. Både av de ovennevnte grunner og fordi deltakelsen ved kirkeleder-møtet er svært begrenset når det gjelder gjester utenfra, gikk undertegnede inn for at det ikke var en selvfølge at disse skulle inviteres, men at de eventuelt kunne inviteres som representanter for sine respektive kirker, om ønskelig fra kirkenes side. Mitt forslag fikk medhold i Contact Group.

Når det gjelder arbeidet med diakonatforståelsen i sin helhet i regi av Porvoo-kirkefellesskapet, blir dette et av undertemaene på møtet i Tallin. Her må det legges føringer for det videre arbeid. Mitt forslag var å ha temaet "diakonatot" som hovedtema på den neste teologiske konferansen i regi av Porvoo-fellesskapet.

Oppfølging: Hver kirke skal sende en kort oppsummering til Charles Hill om hvordan forståelsen av diakonatot er for øyeblikket, og hvilket arbeid som gjøres med dette. (Mails til Charles Hill innen 1.11.2001). Charles oppsummerer dette og tar det med til Primates Meeting i november. SDI tar kontakt med Kristin Fæhn, som bes om å skrive et kort notat på engelsk (1/2 side).

10. Anglo-Nordic-Baltic Conference

Undertegnede reiste spørsmålet om denne konferansen og Porvookirkenes deltakelse på møtet, samt konferansens status i forhold til Porvoo-fellesskapets konferanseengasjement i sin helhet. Det viste seg at mange kirker (for eksempel de keltiske) ikke var involvert/invitert i det hele tatt, og at også Church of England ikke var offisielt involvert i dens planlegging. Videre ble det av noen oppfattet som et problem at mottakerlandet alltid må bære de finansielle omkostningene i sin helhet. Samtidig ble det påpekt at konferansen har en lang og viktig tradisjon, at den skaper mange fine og uformelle kontakter og skaper engasjement for vårt økumeniske fellesskap. Konferansene oppleves som meget verdifulle av deltakerne.

Oppfølging: Den norske kirkes delaktighet i konferansen må revurderes. Det kan være nyttig å drøfte konferansens stilling innenfor Porvoo-fellesskapet på et bredere plan, samt eventuelt se på om organisasjonsmåten må revurderes. (for eksempel invitasjon til alle Porvooland, deltakere bærer utgifter for opphold selv, etc.) Ansvarlig: SUT

11. Kommende konferanser/møter

2002 – Church Leaders Meeting, Contact Group Meeting, Porvoojubileumsfeiring

2003 – Contact Group Meeting 9.10.-13.10. Skottland, Youth Event?, Møte med Meissen Committee?

2004 – Theological Conference (May or October), Contact Group Meeting
2005 – Primates meeting, Contact Group Meeting
2006 – Church Leaders Meeting, Contact Group Meeting

12. Avsluttende merknader

Jeg benyttet anledningen til å informere gruppen om Dnk's arbeid med embetsforståelsen, samt arbeidet frem mot KM. Gruppen tok imot informasjonen med stor interesse, og det er tydelig at man er svært spent på Den norske kirkes utvikling i synet på de kirkelige tjenestene. Også den engelske versjonen av kap. 7-9 i embetsutredningen ble mottatt med takk. Dette bekrefter at det i neste omgang vil være svært avgjørende å konsultere våre samarbeidskirker før det tas endelig stilling til embetsstrukturen og deres forståelse hos oss.

For oss vil det videre være viktig å finne ut hva det innebære å "konsultere", som er mer enn å informere, samt hvordan vi ønsker å tolke graden av forpliktelse som ligger i de økumeniske avtalene.

Møtet i Danmark var et nyttig og arbeidsintensivt møte, og jeg opplever arbeidet i Contact Group som meget konstruktiv og i samsvar med avtalens intensjon, den praktiske implementeringen av avtalen i våre kirkers (sam-)liv. (Samboerskap??...ekteskap....???)

Vedlagt følger en kopi av selve sakskartet for møtet. Videre informasjon følger med møteboken som sendes ut senere.

Oslo, 5.10.2001
Stephanie Dietrich

J. SU MKR-sah 02/02 (KV)

World Council of Churches

kopi NAH / KE
ogsa til: OST / SOI / VH ✓

General Secretariat	
KIRKERÅDET	
MELLOMKIRKELIG RÅD	
SAMISK KIRKERÅD	
12 OKT. 2001	
Til:	SU
J.nr.:	99/384-4
Arkiv nr.:	771.09

150, ROUTE DE FERNEY
P.O. BOX 2100
CH-1211 GENEVA 2 SWITZERLAND

TELEPHONE +41 22 791 61 11
TELEFAX +41 22 791 65 35
WEBSITE <http://www.wcc-coe.org>

To: WCC Member Churches
Central Committee Members
Associate Councils
Regional Ecumenical Organisations
Christian World Communions
International Ecumenical Organisations

6.2.15/6-01. SU

Geneva, 8 October 2001

Re: Meeting of the WCC Executive Committee, 11-14 September 2001

Dear Friends,

I would like to inform you of the deliberations and decisions of the Executive Committee, which met in Geneva from 11-14 September 2001. Sadly, the opening of the meeting coincided with the devastating events of 11 September 2001 in the United States. These overshadowed our discussions, even as we prayed for peace and a reasoned response on behalf of all governments concerned. The Executive Committee expressed its condolences to our member churches and ecumenical partners in the United States as they prepared to face the aftermath of the spiritual and physical devastation.

In spite of these tragic events, the Executive Committee was able to focus on its task of reviewing and advising the WCC staff on programmatic and institutional concerns in the interim between meetings of the Central Committee. The Committee heard reports on the major on-going programmes, including

- The Decade to Overcome Violence, Globalization, HIV/AIDS, Inter-religious Challenges, and Racism
- Finances
- Public issues
- Membership Study
- The Special Commission
- Staffing

Decade to Overcome Violence

The Committee discussed the report on the DOV in the wake of the dramatic violence that occurred in the United States on 11 September 2001, noting that in the context of fear and hatred, ~~the Decade should become a prophetic sign of hope and solidarity.~~

The WCC had identified four thematic foci to inform the content of the work during the first half of the Decade. These include critical reflection on cultural traditions which tend to legitimize violence, the use and misuse of power as a basic source of violence, a renewed understanding of the concept of justice and an interfaith approach to overcoming violence.

Plant

The Committee welcomed the recommendations of the DOV Reference Group which called for the production of a handbook for popular use and affirmed the model of "living letters" in situations that require ecumenical presence with those in situations of suffering and conflict. It also recommended that the WCC explore possibilities for building up an international network, "Partners for Peace", between local congregations and churches and other faith communities from different parts of the world.

Globalization

KISP
The Committee affirmed the relevance of the plan for holding a "Global Consultation on the Changing Role of Power and its Impact on the Churches". Plans for the consultation are to build on the history of ecumenical thinking on issues of church and society, including the consultation on Political Ethics and the Statement of the CUV adopted in Harare. The process is to focus on current global trends and the changing configurations of power, particularly those related to the mandate of the CCIA. Given the broad nature of the process envisaged, the Committee recommended that different WCC teams should be part of the reflections. The consultation should provide a significant contribution to the ecumenical reflection on the issue of power, identified as one of the thematic foci during the DOV.

HIV/AIDS

KISP
KN
The WCC and the Ecumenical Advocacy Alliance are collaborating on the work on HIV/AIDS, identified as one of the greatest challenges to health and to prospects of social and economic development and global security. The Executive Committee was informed of the Council's work of organizing seminars and training programmes to respond to needs arising in local communities. The WCC had also facilitated the sharing of information and experiences of churches' response to HIV/AIDS, specifically in sub-Saharan Africa in collaboration with AACC, SACC and other NCCs in selected countries. The work pointed to the need for a new conceptual approach to address critically important aspects of the HIV/AIDS pandemic. These include an analysis of structural and social violence that has led to a deepening crisis, and the influence of gender inequality in the spread of the disease.

The Committee underlined the importance of including gender and justice approaches to the ecumenical response to HIV/AIDS.

Plans are being made to hold a global consultation on the ecumenical response to HIV/AIDS in Africa in November 2001 in Nairobi, Kenya. It will bring together African churches, ecumenical organizations and health action groups on the one hand, and ecumenical funding agencies on the other. The participants are to work out a plan of action for the ecumenical family.

Inter-religious Challenges

The importance of interfaith dialogue and of the role of religions in our present world is emerging as one of the permanent challenges for the witness and action of the churches. In the recent initiatives taken by the WCC in situations of conflicts, deliberate efforts have been made to "deglobalize" the tensions and to focus on the specific local causes, promoting a common search of the different faith traditions for human rights, dignity, social justice and civil peace.

The meeting of religious leaders of the former Yugoslav Republic of Macedonia, the Interfaith Consultations on Peace, Security and Reconciliation in West Africa, and the multiple efforts to deal with the conflict in Indonesia are examples of this approach.

Rapport nr. 33101 MKR-sak 02102
(CCME)

MELLOMKIRKELIG RÅD SAMISK KIRKERÅD
26 OKT. 2001
Til: #MH
J.nr.: 97/177-28
Arkiv nr.: 762.1

Rapport fra European Conference on Migrant Churches

Hamburg 4.- 7. oktober 2001

Presentert på årsmøte i NØFI 24. oktober 2001

Dette var den tredje konferansen om immigrantkirker i Europa arrangert av Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME). De to første ble holdt i 1978 i Frankrike og i 1982 i Tyskland. Sted for denne konferansen var Mission Akademie an der Universität Hamburg, et lite og vakkert undervisningssted i et rolig villastrøk i utkanten av byen. Opplysninger om CCME, formål, medlemskirker etc. finnes på deres internettsider.

Undertegnede var representant for Kirkerådet på konferansen.

Program og deltakerliste er vedlagt. Det var 28-30 deltakere.

Et utkast til sluttdokument fra konferansen var lagt fram på forhånd. Dette ble gjennomgått i grupper lørdag og behandlet i plenum søndag. Sekretariatet for konferansen skal så samle opp det som kom fram i denne prosessen og sende ut et ferdig dokument.

15 europeiske land var representert på konferansen. I tillegg var 1/3 av delegatene innvandrere fra land utenom Europa, særlig da fra Afrika og Asia.

Delegatene kom fra mange ulike kirkesamfunn. Lutheranere fra Norden, Tyskland og Italia utgjorde nok det største kirkesamfunnet, men der var medlemmer av reformerte kirker i Sveits og Nederland, metodistkirken i Storbritannia, minoritetskirker i Tyskland og Storbritannia, den gresk-ortodokse kirke og en representant var også invitert fra den katolske kirke, selv om denne kirken ikke er medlem i CCME. Søster Elisabeth Moran fra Geneve er den katolske kirkes bindeledd til Kirkenes Verdensråd.

Jeg fikk anledning til å snakke med flere av delegatene og det var noe av det som gjorde konferansen til den gode opplevelsen som den ble for meg, i tillegg til gode foredrag.

Siktemålet med konferansen var å:

- utveksle erfaringer og identifisere hovedanliggende til immigrantkirker i europeiske land
- utveksle erfaringer med nettverk og råd av immigrantkirker i europeiske land
- utveksle erfaringer fra samarbeid mellom immigrantkirker og hovedkirker i ulike land
- identifisere bidrag fra immigrantkirker til CCME og andre økumeniske nettverk
- lage en enkel oversikt over immigrantkirker og nettverk av slike kirker i Europa
- styrke bevisstheten om immigrantkirker i de etablerte kirkene

Det ble diskutert hvilket begrep en skal bruke på kirker og menigheter som kristne innvandrere har brakt med seg fra sitt hjemland eller startet opp i vertslandet. I konferansedokumentene ble det brukt "black and migrant churches", en noe foreldet betegnelse som stammer fra de første konferansene. En valgte å holde på uttrykket "migrant churches", som jeg her oversetter med immigrantkirker. I de fleste tilfellene snakker en da om kirker eller menigheter bestående av en etnisk eller en språklig ensartet gruppe, helst da fra Afrika eller Asia.

I det følgende vil jeg gi et sammendrag av innholdet i konferansen.

Torsdag kveld og fredag formiddag var satt av til tre ulike foredrag:

- Migratory movements as a challenge to European Churches, v/dr. Jürgen Micksch, Darmstadt
- Is there any faith in the cities? v/prof. Martien Brinkmann, Amsterdam
- From missionary illiteracy to missionary polyphony in Germany, v/dr. Dietrich Werner, Hamburg

Alle disse foredragene var veldig gode og pekte både på utfordringene med innvandring til Europa og på det positive bidraget de mange immigrantkirkene har betydd i europeiske samfunn og kirker. Det ble referert til de første konferansene og pekt på at det som da ble holdt fram i forhold til innvandring og kirker gjelder ennå, for eksempel problemer med rasisme og mangel på integrasjon mellom immigrantkirker og historiske kirker. Det ble også diskutert horvidt en kan kalle europeiske samfunn multikulturelle eller multietniske. Det ble hevdet at for å kunne kalle et samfunn multikulturelt må der for eksempel være en felles visjon og felles håp for framtiden. Konklusjonen var at europeiske samfunn er multietniske og ikke multikulturelle.

Fredagen fortsatte med rapporter i plenum fra fire land; Italia, Finland, Storbritannia og Tyskland. Disse rapporten gav en oversikt over antall kristne innvandrere, ulike immigrantkirkesamfunn, nettverk av immigrantkirker og litt dypere innblikk i det som skjer i samarbeid mellom disse kirkene og hovedkirkene.

Stikkord fra denne rapporteringsrunden:

Italia: 250 000 protestanter, av disse er 200 000 nye immigranter.

Finland: Et av de landene som raskest adopterer andre kulturer.

UK: Nettverk av afrikanske og karibiske kirker. Pastorene har ikke de samme rettighetene som pastorer og prester i hovedkirkene. Kirkebygninger (for eksempel anglikanske) blir solgt, samtidig som immigrantkirker mangler lokaler.

Disse rapportene ble fulgt opp i arbeidsgrupper lørdag, der det også ble gitt anledning til å supplere med opplysninger fra andre land. Jeg ga en kort rapport fra Norge.

Fredag kveld var satt av til en "markeds plass" der de ulike deltakeren var oppfordret til å dele noe fra sin egen sammenheng som kunne ha betydning for de andre. Her kom det fram mye interessant, fra dikt til ulike publikasjoner, informasjon om arrangementer etc. Selv presenterte jeg programmet Mangfold og Dialog ved å involvere forsamlingen i en liten øvelse.

Resten av lørdagen ble brukt til å gjennomgå forslaget til sluttdokument i arbeidsgruppene. Dette ble behandlet i plenum søndag, men pga. av flyforbindelsen til Stavanger kunne jeg ikke være med på det.

Lørdag kveld var det "social evening" med besøk av kor og grupper fra to koreanske og en nigeriansk menighet i Hamburg. Disse menighetene underholder selv sine egne ledere.

Hovedinntrykket jeg sitter igjen med er at der er en del kontakt mellom immigrantkirker og historiske kirker i europeiske land, men at immigrantkirkene sliter med en del problemer har med både praktiske forhold og det at de er minoriteter å gjøre. Likevel betyr kristne fra land utenom Europa mye inn i den europeiske kirkehverdag. Det var spesielt interessant å høre at for eksempel i Finland, Sverige og Island finnes det prester og diakoner fra Afrika, Asia og Midt-Østen som arbeider i eller i nær kontakt med de lutherske kirkene der. Der finnes noen

nettverk av immigrantkirker, for eksempel av koreanske menigheter i Tyskland og afrikanske og karibiske kirker i UK. Flere immigrantkirker kunne hatt stor nytte av å være med i slike nettverk. I tillegg bør kontakten mellom immigrantkirkene og de historiske kirkene styrkes.

Dersom jeg skal peke på noe jeg savnet på konferansen måtte det bli et engasjement for å nå de mange ikke-kristne innvandrene i europeiske land. Det ble pekt på at kristne fra den ikke-vestlige verden har en mer konkret opplevelse av Bibelen og tolker den mer personlig eller bokstavelig, til forskjell for den vestlige rasjonalistiske tilnæringsmåten, og at dette kan være noe som vestlige kristne har noe å lære av i en missiologisk sammenheng. Men jeg opplevde ikke at en kom videre med denne tanken.

Eilef J. Gard
Daglig leder KIA Rogaland

*Rapport til Det Mellemkirkelige Råd
samt til nordiske partnere
fra WCC Executive Committee møde
i Geneve, 11.-14.9.2001*

København, 7. december 2001

OBS: Først skal jeg beklage den sene fremkomst af denne rapport. Tidligere har jeg udsendt en mindre rapport om processen til valg af ny generalsekretær, hvorfor dette område ikke omtales nedenfor. Siden da har vi modtaget Konrad Raisers opsummering af eksekutivkomité-mødet, hvorfor jeg ikke vil gentage dette indhold, men kun kommentere, hvor jeg har tilføjelser at gøre.

Anders Gadegaard

- Dagsorden:
1. Generalsekretærens rapport
 2. Programrapporter
 - Tiåret til bekæmpelse af vold
 - Globalisering
 - HIV/AIDS
 - Inter-religiøs dialog
 - FN's Racismekonference
 - Ecumenical Advocacy Alliance
 - Dåb
 3. Rapport om Special Commission
 4. Evaluering af Central Committee-mødet i Potsdam, 2001
 5. Rapport om relationer til Medlemskirker og Økumeniske Partnere, herunder studierapport om medlemskab af WCC
 6. Public issues
 7. Rapport fra Nominations subcommittee
 8. Rapport fra Finance subcommittee
 9. Rapport fra Programme subcommittee

Executive Committee (ExC) mødtes i Det Økumeniske Center i Geneve med en dagsorden, der ikke var præget af vanskelige sager. Til gengæld blev mødet præget af den tragiske terroraktion i USA, som fandt sted på mødets første dag. Det berørte alle og gjorde det vanskeligt at koncentrere sig om "usual business".

1. Generalsekretærens rapport

(Jeg omtaler kun punkter, som ikke nævnes senere i rapporten)

- a. WCC's økonomi kræver konstant overvågning. Det budgetterede underskud for 2001 på 1,5 mill. CHF er svært ikke at overskride, men sekretariatet er fast besluttet på, at det skal lykkes – bl.a. ved ikke omgående at genbesætte ledige stillinger.
- b. De interne strukturer og arbejdsvilkår søges konstant forbedret. En ny personalepolitik og rationalisering af lønrammer er på plads. Og et Intranet er netop nu etableret, så enhver medarbejder hurtigt og nemt har adgang til alle oplysninger. Næste skridt vil være at etablere "Ecumenical Information Sharing Platform" – hvor alle internationale partnere vil kunne hente information og let kommunikere med hinanden. Inden næste centralkomitémøde skulle det gerne være etableret.
- c. En evaluering af WCC's første tre års periode siden Harare skal nu finde sted og er ved at blive forberedt. Programkomiteens Core Group (se senere) vil blive inddraget. Evalueringen vil blive

præsenteret for centralkomiteen på sit møde i aug./sept. 2002. Men allerede på næste ExC-møde (februar 2002 i Danmark) vil en første rapportering blive givet sammen med de første skridt til en ny treårsplan – alt sammen set i forhold til de kriterier for prioritering af WCC's arbejde, som Programkomitéen har udviklet.

2. Programrapporter

Denne gang aflagde de tre "Clusterdirectors" rapport sammen således, at rapporten var emneorienteret og ikke opdelt efter Cluster-tilhørsforhold. Det var et tegn på, at integrationsprocessen skrider planmæssigt fremad, selv om det selvfølgelig tager tid at vænne en hel organisation til at tænke på tværs af afdelingerne.

a. Tiåret til bekæmpelse af vold

b. Globalisering

Arbejdet koncentrerer sig om de økonomiske konsekvenser af globaliseringsprocessen. Andre økumeniske organisationer tager også del, f.eks. WARC, CEC og LWF. Et hold af eksperter er sammensat med navnet "Ecumenical Team for Alternative Discourse to Globalization" (ETAD).

c. HIV/AIDS

Et af de to prioriteringsområder for Ecumenical Advocacy Alliance. Det er imidlertid svært for partnerne at holde sammen. Der er store penge i omløb på dette område – f.eks. har Bill Gates tilbudt en partner et flercifret millionbeløb, hvis der på rekordtid kunne stables et Hiv-program på benene. – Penge alene gør det ikke i denne sag. Det må være centralt for kirkelige partnere også at forholde sig til de spirituelle/moralske problemområder. "Sexual Behaviour" må nødvendigvis behandles i et kristeligt-etisk perspektiv som en del af indsatsen.

d. Interreligiøs dialog

e. FN-konference om racisme

3. Special Commission

Under præsentationen af det igangværende arbejde blev det fra flere sider understreget, at det er af afgørende betydning, at kirkerne i WCC-fællesskabet fortsat kan bede sammen og holde gudstjeneste sammen: "If we can pray together, we can stay together". Vi må erkende, at problemet omkring fælles liturgi alt overvejende er et internt ortodokst problem, sagde flere – fra ortodoks side.

4. CC-mødet i Potsdam

Jeanne Becher har udarbejdet en grundig evalueringsrapport på baggrund af de indleverede skemaer (75 skemaer blev indleveret). Den indeholder en lang række forslag og anbefalinger til forbedring. Rapporten kan rekvireres hos generalsekretariatet.

5. Medlemskab

En betydningsfuld rapport om medlemskab forelå. Der er ingen tvivl om, at præcis dette spørgsmål bliver afgørende for WCC's fremtid. Rapporten tager et historisk udgangspunkt og redegør for udviklingen frem til dags dato. Den ortodokse kritik går i høj grad på de mange små protestantiske kirker, der opnår medlemskab. På den baggrund anbefaler rapporten: "*The fragmentation or fracturing of churches ought not to be legitimized or rewarded by the WCC, as it is inconsistent with the stated purpose of the fellowship of churches, i.e. to call one another to "visible unity".*" Arbejdet vil derfor fortsætte med at formulere "*a hybrid model of participation, recognizing that an approach that reduces the number of members actually more closely fulfills the purposes of the council.*" Denne hybrid-model betyder, at kirker skal søge fællesskab lokalt/regionalt og/eller konfessionelt for at optræde som samlede – og dog også individuelle – medlemmer, men altså repræsenteret i organer samlet. – Arbejdsgruppen fortsætter og rapporterer igen til februar 2002 og endeligt til CC-mødet i september 2002.

6. Public Issues

Det mest spændende her var et decideret gennembrud omkring WCC's holdning til Israel/Palæstina-konflikten, hvor der opnåedes enighed om nu ikke blot at udtale sig, men iværksætte et konkret program, som skal bidrage til at opnå fred i de to lande. Planen om et internationalt volontør- og observatørteam blev besluttet og iværksættes omgående.

7. Nominations Sub-Comm.

Her drøftedes bl.a. processen frem mod valg af ny generalsekretær – det har jeg allerede sendt beretning ud om. Emnet genoptages på mødet i februar 2002.

Endvidere besluttede man ikke at indstille nye medlemmer til optagelse i WCC på CC-mødet 2002, men først i 2003. Forberedelsen af disse ansøgninger sættes dog ikke i stå.

Kommende møder:

Ex.com: 19.-22.2.2002 (Denmark), 23.-24.8.2002 (Geneva), 17.-20.2.2003 (Kerala, India),
22.-23.8.2003 (Geneva), 17.-20.2.2004, 24.-27.8.2004, 18.-19.2.2005 og
13.-16.9.2005

C.com: 26.8.-3.9.2002, 25.8.-2.9.2003 og 21.2.-1.3.2005

Omkring Cc-mødet i 2003 besluttedes følgende: *"While there are good reasons for the meeting to take place in Geneva, other possibilities should not be excluded"*. – Det skyldes, at flere af os gerne så et møde et andet sted, mens Raiser med flere foretrækker, at mødet holdes i Geneve. Vedrørende næste generalforsamling vedtog vi at begynde undersøgelsen af, hvor den kan afholdes, samt at tid og sted vedtages på Cc-mødet i september 2002.

8. Finance Sub-Comm.

De økonomisk set ganske dystre tal fremgår af Raisers rapport fra mødet. Det forventede underskud på over 1.6 mill. CHF for 2001 er allerede i september 2001 en kendsgerning. Da man endvidere fremlagde budgetforslag for de kommende to år med underskud på over 1 mill. CHF årligt, udspandt der sig en ganske hæftig diskussion, hvor bl.a. jeg insisterede på, at der til næste møde fremkom nye budgetforslag med betydeligt lavere underskud. Konrad raiser var i begyndelsen uvillig dertil, for, som han sagde, at fastholde investeringen i om to år at kunne præstere indtægter på et betydeligt højere niveau end i dag. Men sluttelig accepterede han det, hvilket, må man sige, kun uklart fremgår af de forsigtige sætninger i Raisers brev: *"The Executive Committee supported the efforts to define policies which would work towards implementation of the financial plan presented and result in significantly lower deficits."*

9. Programme Sub-Comm.

Rapporteringen på mødet om programmerne var denne gang en emneorienteret opdatering af igangværende aktiviteter. Det blev lovet, at man næste gang vil give en første rapportering på forholdet mellem de af Programme Committee opstillede prioriteringer og den løbende 3-års planlægningsproces, som er på vej ind i sin anden periode.

Glædeligvis fremkom der efter Centralkomitémødet et forslag om at nedsætte en **Core Group of the Programme Comm.**, noget jeg har kæmpet for længe, fordi programkomiteen er alt for stor og mødes for sjældent til at kunne arbejde effektivt. Nu er meningen, at Core Group, hvor følgende blev valgt: Hildo Bos, Manoushag Boyadjian, Frieda Mangungsong, Marion Best, M.K. Stephen og K.M. George, mødes én dag forud for det årlige Round Table med donorer i foråret for at drøfte programkomiteens arbejde.

FORSLAG til nomineringer fra Norden til WCC central- og executivekomite:

WCC medlemskirker i Norden:

Det er følgende otte kirker:

Finland:

Den ortodokse Kirke i Finland

Den evangelisk lutherske Kirke i Finland

Island:

Den evangelisk lutherske Kirke i Island

Norge:

Den norske Kirke

Sverige:

Den svenske Kirke

Det svenske Missionsforbund

Danmark:

Den danske Folkekirke

Baptistsamfundet

I indeværende periode er følgende 6 kirker repræsenteret i KVs centralkomite:

Den ortodokse Kirke i Finland, Den evangelisk lutherske Kirke i Finland, Den norske Kirke, Den svenske Kirke, Den danske Folkekirke, Baptistsamfundet

Det betyder at der er to nordiske kirker der ikke er repræsenteret i centralkomiteen i denne periode. Den islandske kirke efter eget valg. Det svenske Missionsforbund imod kirkens ønske. Missionsforbundet har mulighed for at sende en delegeret repræsentant til centralkomiteens møder, med taleret, men uden stemmeret.

Den finske ortodokse kirke har hidtil været nomineret til repræsentation på den nomineringsliste, som de ortodokse kirker indgiver – selv om den naturligvis også er nordisk. Det vil i princippet sige, at der i denne periode var fem pladser for de nordiske medlemskirker at nominere til. I sidste periode var der seks pladser til rådighed, men antallet til Norden – som til nogle andre regioner – bliver mindre, fordi antallet af medlemskirker i specielt Afrika og Asien vokser. Antallet af mulige repræsentanter i kommende periode er derfor ukendt, men det bliver næppe større.

En rotationsordning vil derfor være ønskelig, så også de mindre medlemskirker kan indgå i rotationen. Den finske ortodokse kirke holdes i følgende forslag fortsat udenfor, da nomineringen ordnes af de ortodokse kirker.

Forslag til model for nomineringer:

1. Den finske ev. Lutherske kirke

2. Den svenske Kirke,
3. Den norske Kirke
4. Det svenske Missionsforbund
5. Den danske Folkekirke

Hver tredje gang udskiftes Det svenske Missionsforbund med Det danske Baptistsamfund eller med Den islandske ev. Lutherske Kirke (evt. så de indbyrdes skifter hver anden gang), undtagen i de tilfælde, hvor den svenske kirke ikke nomineres til centralkomiteen. Dette sikrer at i hvert fald nationen har en repræsentant. I tilfælde hvor Den danske Folkekirke ikke er repræsenteret udskiftes Det svenske Missionsforbunds/den islandske kirkes repræsentant med en fra Det danske Baptistsamfund. Det svenske Missionsforbund ville så have plads i centralkomiteen to ud af tre valgperioder, undtagen hvis antallet af nordiske repræsentanter bliver så lille, at kirkerne på skift ikke er repræsenteret. I det tilfælde indgår denne plads i rotationen sammen med de øvrige kirker, så sidste plads(er) ikke får nogen repræsentant.

For hver periode skifter numrene, så nummer 1 rykker til at være nummer 5, nr. 2 til nr. 1, nr. 3 til 2 etc. Dermed sikres, at repræsentationen går på skift, hvis der er mindre end fem nordiske pladser (plus den ortodokse) i centralkomiteen. Nr. 1 opstiller - hvis ikke andet forhandles på plads - medlem af executivekomite, nr. 4 stiller ungdomsdelegat, hvis ikke andet forhandles.

I indeværende periode er nummerordningen:

1. Den danske Folkekirke
2. Den finske ev.-luth. kirke
3. Den norske Kirke
4. Det danske Baptistsamfund
5. Den svenske Kirke

Næste periode vil nummerordningen ifølge dette forslag således blive:

1. Den finske ev.-luth. kirke
2. Den norske Kirke
3. Det svenske Missionsforbund
4. Den svenske Kirke
5. Den danske Folkekirke

Marts 2001

Ane Hjerrild (i samarbejde med Thord-Ove Thordson)

Appendix V

PROCEDURES TO ELECT THE GENERAL SECRETARY OF THE WORLD COUNCIL OF CHURCHES

I. Re-election or renewal of contract

A. In the case of an incumbent General Secretary, the Moderator and Vice-moderators of Central Committee shall bring a recommendation to the Executive Committee in closed session 12-18 months before the end of the term of appointment. The Executive Committee shall report its recommendation to the Central Committee in closed session.

B. If a recommendation to re-elect is presented, the voting procedures agreed upon for the election of a General Secretary shall apply.

C. If a recommendation not to re-elect is presented and the Central Committee concurs or if a recommendation to re-elect is defeated by the Central Committee, a vacancy shall be declared and the following procedures shall be followed.

D. In the event of resignation, death, incapacitating illness, or if for any other reason the General Secretary is unable to serve, the Executive Committee shall declare a vacancy to the Central Committee which will then proceed according to the following procedures.

II. Procedures for nomination of a new General Secretary

A. The following procedures are based on the assumption that the Central Committee should be fully in charge of all steps of the process in order to have confidence in the Search Committee, its moderator and the process. It is also the understanding that the Executive acts, as the Nominating Committee of Central Committee.

B. Twelve to eighteen months before election is to take place, the Central Committee shall constitute a special committee of eighteen (18) of its members as a Search Committee to present a nomination for a new General Secretary to the Central Committee.

C. All members of the Central Committee including the Presidents, with the exception of the Moderator, shall be eligible to serve as members of the Search Committee.

D. The Search Committee shall consist of

1) the Vice-moderators of Central Committee;

2) ten (50) persons elected by Central Committee from its membership:

3) six (6) additional members of Central Committee to be appointed thereafter by the Executive Committee, primarily to assure proper confessional, geographical and gender balance in the membership of the committee.

E. Procedures for election of the Search Committee

1. The Moderator of Central Committee, who shall hold himself/ herself neutral from the proceedings, shall conduct the voting and other processes required to elect the Search Committee.

2. Three scrutineers shall be appointed and ballot papers distributed.

3. The election shall be by a single ballot without nominations.

4. Each voter must vote for exactly 50 persons from among those eligible. Failure to do so will render that voter's ballot as a whole invalid.

5. Each voter is to keep in mind geographical and confessional balance, and is advised that no one should vote for more than one person from any one member church, or more than three from any one country, or more than four from any one region or confessional group.

6. The ten persons receiving the highest number of votes on the ballot shall be declared elected.

7. A record shall be kept of the number of votes received by the ten (10) persons receiving the next highest number of votes, and in case of withdrawals by persons unable or unwilling to serve, those with the next highest votes from churches not already among those elected, shall be appointed in appropriate sequence.

8. The result of the ballot (to elect the first ten members) shall be reported to the Executive Committee in closed session which will then appoint the six (6) additional members in accordance with the procedures laid down (D.3 above).

9. The Executive Committee (acting according to usual procedures as the Nominating Committee of Central Committee) will then nominate a moderator of the Search Committee from among the ten (50) persons elected to that committee by Central Committee.

10. At a later closed session, the Central Committee, shall hear the full report of its Nominating Committee and then proceed to the format appointment of the Search Committee and its Moderator.

F. Additional procedures

The Central Committee shall be fully responsible for reviewing the job description of the General Secretary (adopted by Central Committee 1977) and the qualifications appropriate for the position, and for instructing the Search Committee on procedural matters. Full debate should be encouraged and built into the Central Committee agenda well before actual names are in nomination.

1. The final *date* by which nominations of candidates for the office of General Secretary must be received by the Search Committee, and the *timetable* to fit this deadline, shall be established by the Search Committee well before the anticipated end of term of the incumbent General Secretary, and the Central Committee shall be so informed.

2. The Search Committee shall report regularly to the Executive Committee and Officers how their work corresponds to the timetable, but not the substance of their work.

3. The Search Committee shall invite names of possible candidates from as wide a circle as possible, including all member churches, all members of Central Committee, regional conferences and national councils, WCC staff and others as appropriate.

4. The Search Committee may consult with any persons or groups whom the Committee thinks able to help it in its task.

5. If a member of the Search Committee becomes a candidate for the position, he/she should be replaced according to point E.7 above.

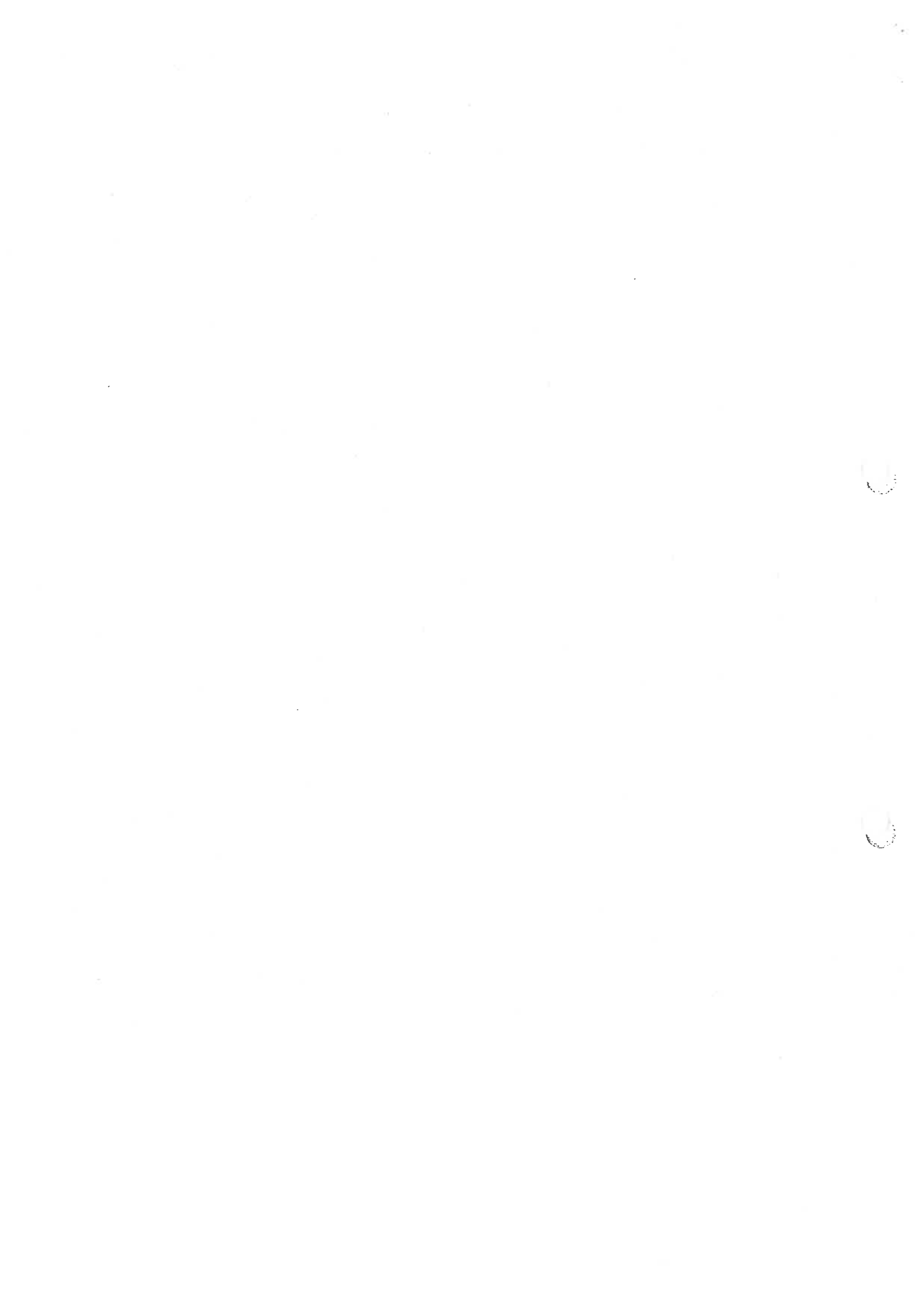
6. At an appropriate time, the moderator of the Search Committee will take initiative to invite consultation with existing WCC staff in accordance with a procedure established by the Search Committee.

G. Frequency of meetings

The Search Committee shall meet as often as it needs to do its work: to establish criteria and timetable and to invite nominations; to establish a short list; to interview candidates and agree on a nomination.

H. Presentation of a nominee

One name only shall be placed before the Central Committee by the Search Committee.

**PROCEDURES FOR THE ELECTION OF THE
GENERAL SECRETARY**

*based on decisions of the Executive Committee (Atlanta 1987,
Istanbul 1988), and Central Committee 1991*

In the election of the General Secretary, the Rules of Debate for Business Session are applicable (see WCC Rules, XV, 5).

In a closed session, the Moderator of the Search Committee will present the Committee's final report to the Central Committee, including information on the Search Committee's process and the qualifications of the candidate(s).

- a) The Search Committee will normally place one name before the Central Committee.
- b) Yet if no one candidate receives a substantial majority of support from the Search Committee, the Committee shall place the names of two nominees before the Central Committee for election. A substantial majority means a candidate receives the approval of at least two-thirds of the Search Committee members present and voting. Abstentions shall not be counted for determining the total number of votes (see Rules of Debate, 5.p).
- c) Whether presenting one or two names, the Search Committee will present to the Central Committee a full dossier of the nominee(s), including a brief statement of their vision of the WCC and the ecumenical movement.

The Central Committee will be encouraged to ask any questions for clarification and information about the Search Committee's process, work, and the substance of its report.

After due discussion, the Central Committee will decide, by simple majority of those members and substitutes present, whether to close discussion. If positive, the vote will follow without further discussion. If negative, the moderator will allow further discussion, until the Central Committee agrees to vote.

In keeping with the practices of the WCC in staff appointments, the Central Committee will then vote to accept or reject the name presented. No nominations from the floor will be accepted.

The Moderator of Central Committee shall proceed with the election of the General Secretary by secret ballot. A simple majority of Central Committee members present and voting shall constitute an election. The WCC Presidents will count the votes and announce the result in the same session in which the vote is taken.

In the event of a tied vote, the moderator will not cast a deciding ballot, but will allow time for more discussion. A second ballot will take place when the Central Committee agrees to vote again.

After the election is announced, the General Secretary-designate will be received by the Central Committee in open session. He or she will then greet the Central Committee.

In extreme circumstances, if the Central Committee is unable to elect a General Secretary, it may

- a) ask the current Search Committee to work further and bring a report, including nomination(s), to the next meeting of Central Committee, or
- b) proceed to elect a new Search Committee in the manner prescribed in Appendix V of the Minutes of Central Committee, January 1987.

Some Criteria for qualities in a Candidate for Nomination as General Secretary

We seek a person with breadth and depth of vision for the future of the World Council of Churches and the ecumenical movement. The criteria for selection should emphasize the person's integrity, abilities, and qualifications for the position. In principle, nominations/applications are invited for persons (male or female) from any confession or geographic region.

- A. It is desirable to have a person
- whose Christian commitment is both broad and deep,
 - with a spirituality of worship and prayer and compassionate concern for all humanity,
 - with considerable knowledge of the ecumenical movement in its historical development, present situation and future possibilities,
 - with considerable evidence of theological formation,
 - with a genuine concern for the visible unity of Christ's Church and for the greater fulfillment of its life and witness in the world.
- B. It is also desirable that such a person would be
- sensitive to and discerningly aware of the needs, aspirations and concerns of all the member churches as well as of creative groups within and across the churches, including women, youth, and the differently abled,
 - responsible and responsive to the churches, to national and regional councils, and to church families,
 - faithful in implementing the programme and policy decisions of the Council.
 - respectful of the convictions of the member churches even when they differ from one's own.
- C. Such a person should be
- a wise coordinator and collegial enabler for the staff to work, as a team,
 - one with experience and skills to oversee and manage administrative implementation.
 - one who can enable staff members to care for each other pastorally and to grow together spiritually,
 - one who can bring out the creativity in the staff, promote study and reflection, and generate programme initiatives for the churches to consider and carry out.
- D. Such a person should be
- vigilantly aware of the pain, aspirations and creative capabilities of the different peoples of the world,
 - able to help the WCC and its member churches to fulfill their prophetic, missionary, diaconal, and other ministries in the world,
 - able to represent the movement before secular bodies and authorities
 - international, regional and national,
 - able to project the image of the ecumenical movement and of the WCC as its privileged instrument.
- E. Such a person should be
- in good standing in his/her own church,
 - of high moral character,
 - an effective communicator,
 - able to win and enjoy the respect of his/her colleagues and the member churches.

Job Description and Responsibilities of the General Secretary of the WCC

A. The General Secretary is the Chief Administrative Officer of the Council and

1. accepts and expresses full commitment to the Basis and Constitution of the World Council of Churches;
2. maintains contact and holds regular meetings with the other Officers;
3. is Secretary of the Assembly, Central Committee and Executive Committee, and responsible for overall implementation of their policies and decisions;
4. speaks for the Council on various issues and makes public statements as the situation may indicate, either together with the Moderator and Vice-Moderators or alone as General Secretary;
5. represents and interprets the Council to churches and councils of churches, and to governmental, inter—governmental and non-governmental organizations, and to the general public;
6. is responsible for relationships and general correspondence with member churches and other ecumenical bodies;
7. is responsible for relationships with non—member churches, including the Roman Catholic Church and evangelical churches throughout the world.

B. The General Secretary is the head of the staff and

1. is responsible for general coordination of programmes and finance;
2. is responsible for relations with staff regarding the carrying out of programmes determined by Central Committee;
3. is Moderator of the Staff Executive Group which is advisory on programmes and policies;
4. is responsible for the preparation of the proposed budget and the presentation of financial needs to the Central Committee;
5. oversees personnel matters regarding appointment and care of staff; appoints certain grades of employees and makes recommendations to the Executive Committee for the appointment of all others.

MKR
NQM

In order to provide guidance to the churches and ecumenical partners involved in these efforts, a revised version of the booklet "Guidelines for Dialogue" is in preparation. The Committee recommended that it be made available soon and distributed widely. In December 2001, the WCC will hold a consultation of representatives of the major global inter-religious organizations focusing on some of the major issues of the day, namely world peace, global ethics, economy, moral authority in support of the UN, dialogue of civilizations, etc.

Racism

KLSP

The Committee received with appreciation the report of the WCC delegation to the UN World Conference Against Racism, Racial Discrimination, Xenophobia and Related Intolerance, which took place in Durban, South Africa, from 26 August - 6 September 2001. The WCC had sent an ecumenical team of thirty-five people, including representatives of Indigenous Peoples, Dalits, Palestinians, advocates for the rights of Roma/Sinti People, migrants, women and youth, Africans and people of African descent, to the NGO Forum which preceded the governmental event. The NGO Forum provided the victims of racism a place to speak of their experiences and make proposals for change. The Ecumenical Caucus, which included the WCC delegation, issued a statement during the governmental conference affirming that "racism is a sin, contrary to God's will for love, peace, equality, justice and compassion for all".

The Executive Committee recommended that the WCC issue a call to all member churches to seize the time for a continuous and unequivocal commitment for justice for all people who suffer the oppression of racism.

75th Anniversary of Faith and Order

TN

The Committee approved plans to mark the 75th anniversary of the first meeting of Faith and Order. The observance is to take place on 25 August 2002, in conjunction with the next meeting of the Central Committee.

World Conference on Mission and Evangelism

M-R

The Committee received the draft proposal for the next World Conference on Mission and Evangelism. The Conference dates are to be confirmed at the February 2002 meeting of the Executive Committee.

Communication

The Committee heard a report about the challenge of raising the visibility of the WCC in an era of heightened competition for the attention of church and secular media. It learned that Communication staff members work closely with other colleagues to develop communication strategies for events, consultations, or thematic priorities, seeking to establish coherence in material and statements produced by different teams addressing related issues and concerns. Communication staff, in collaboration with regional communication colleagues, tries to ensure the cultural and confessional appropriateness of the communication approach.

Public Issues

The concerns of the churches and the ecumenical family on matters of small arms, nuclear disarmament and uprooted people continue to be addressed through work with partners from the NGO community and the United Nations. Follow-up work as recommended by the Central Committee on the situations in the Sudan, Colombia, Cyprus and Indonesia has

continued. The WCC has also initiated work on Justice, Peace and People's Security in Northeast Asia, bringing together representatives of the National Christian Councils in Japan and Korea, the Presbyterian Church in Taiwan, the China Christian Council (CCC) and the Christian Conference of Asia (CCA) as well as of ecumenical partners in Europe and North America.

In response to the critical and worsening situation in West Africa involving the Ivory Coast, Guinea, Liberia and Sierra Leone, and in cooperation with the regional ecumenical fellowship (FECCIWA) and the AACC, the WCC convened in April 2001 a consultation in which interfaith councils and churches in the region conferred to determine what might be done to strengthen mediation efforts.

Intensive work had been done on the Israeli/Palestine situation to strengthen active response networks among the churches of the fellowship. A WCC delegation visited the Palestinian Territories and Israel in June 2001. This was followed in August by an international ecumenical consultation to strengthen the international framework for the many groups engaged in actions for peace in the region. Since these actions were taken, the conflict has further escalated and the international climate has deteriorated.

In light of the deteriorating situation, and in response to the urgent plea of member churches and Christian communities in the Holy Land, the Executive Committee adopted a resolution calling on the WCC and the member churches and ecumenical partners to intensify efforts to promote a just and peaceful solution to the conflict.

The Executive Committee also reviewed the worsening economic and political situation developing in Zimbabwe. The WCC, in cooperation with the AACC, sent an ecumenical delegation to Zimbabwe in late May 2000 to confer with the churches about the general national climate. The delegation's report pointed to the rising tide of violence and the apparent complicity of the government with it. The report also stressed that land redistribution was a fundamental problem remaining from the period of colonial rule. One result of the growing tension between the government and the civil society was the nearly total breakdown in dialogue between the government and the churches.

In August 2001, the ZCC issued a report, in the form of a pastoral letter to the nation, of a consultation of church leaders. It called for an open national dialogue on the crucial issues facing the country and made clear and constructive recommendations on ways to lead the society away from the brink of self-destruction.

In light of this courageous witness, and with the encouragement of Zimbabwean church leaders that the WCC officially support their actions, *the Executive Committee adopted a statement encouraging the ZCC to continue to provide such needed leadership in the interest of peace and justice. It urged the church leaders to stimulate and guide a process of national dialogue and negotiation in pursuit of non-violent approaches to conflict transformation.*

The full texts of the resolutions on the Israeli/Palestinian Conflict and on Zimbabwe are included in this mailing. I urge you to share them with your congregations and to actively support and implement in all possible ways the recommendations endorsed by the Executive Committee.

Relations with Constituencies

The Committee received an extensive report on relations with constituencies. The list of such encounters, which is extensive, indicated to the Committee how deeply the Council is engaged in carrying out the relational aspect of the organization as identified by the CUV. I will mention here only some of the highlights of the report, which can be made available upon request.

The meeting of the WCC-CEC liaison group was cited as an example of ways in which the Council can work more intentionally with Regional Ecumenical Organizations. Similar groups have been set up with the CCA and with CLAI.

In my capacity as General Secretary, I have visited a number of the member churches during this period, accompanied in some instances by members of the staff and the governing bodies. These include visits to churches in the Federal Republic of Yugoslavia, Bangladesh, Sri Lanka, Tahiti, Samoa and the Cook Islands as well as to Armenia, Lebanon and Albania; a visit to Southern Africa included South Africa, Namibia, Botswana and Zimbabwe. Other staff members have made numerous visits to member churches for meetings and consultations on specific areas of common concern. In addition, delegations from various member churches, regional ecumenical bodies and Christian World Communions have visited the Council or invited WCC representatives to attend their meetings. Work with the Roman Catholic Church in the framework of the Joint Working Group has continued, and a second meeting of the Joint Consultative Group with Pentecostals was held during this period.

The Membership Study Group

The Membership Study Group as constituted by the Executive Committee had its first meeting in Geneva on 25-27 June 2001. It reviewed an extensive dossier prepared by staff of material relating to membership in the WCC, from the inception of the Council through the work of the Special Commission as it focused on the question of the kind of Council envisaged in the light of the CUV. The group explored the concept of membership and representation and began to look at alternative models. The second meeting of the group will take place in November 2001. A final report is to be made to the Central Committee of 2002.

The Committee received the report on relations with constituencies with appreciation and agreed to the proposal of the Membership Study Group to postpone the consideration of applications for membership until the Central Committee meeting in 2003.

The Special Commission

The Steering Committee met 8-10 March 2001. It reflected on how to take note of the changes and developments in the Council's life since the Harare Assembly, both in terms of its programmatic activities and its governing bodies, and how better to communicate to the member churches the goals and processes of the Special Commission.

In its third plenary meeting in Hungary in November 2001, the Special Commission will consider a draft document on "Consensus Decision-Making" and will discuss the report of the Membership Study Group.

Moreover, the Special Commission envisages long-term studies on worship and on ecclesiology as a basis for participation in the ecumenical movement. The first issue of the Ecumenical

Review of 2002 will be dedicated to praying together and another issue to ecclesiological matters later in the year.

The Committee agreed that one of the most crucial issues on the agenda of the Special Commission is the one related to common prayer, which constitutes the spiritual foundation of our togetherness. A final report will be submitted to the Central Committee of 2002.

Finances

The Committee ratified the audited financial statement of December 2000, noting that the Council had suffered an operating loss of CHF 750,000. For the seven-month period January-July 2001, the deficit of CHF 1,694,000 already exceeded the budgeted deficit for the whole year of CHF 1,632,000.

Investment results of a loss of CHF 354,000 together with foreign currency losses of CHF 212,000 were the principal factors responsible for the deficit to date. The Investment Advisory Group, as commissioned by the Executive Committee in Berlin in January 2001, had reviewed investment risks and the portfolio structure. It was reported that steps have been taken steadily since that date to reduce market exposure and define and implement a more conservative investment profile.

Summary financial statements for the period 2002-2004 forecast a deficit of CHF 1,277,000 in 2002, a deficit of CHF 1,075,000 in 2003, and the achievement of breakeven in 2004. The Council's General Reserve, now at CHF 4,780,000, has to be borne in mind when contemplating these planned deficits together with anticipated losses in the year 2001.

The Executive Committee supported the efforts to define policies which would work towards implementation of the financial plan presented and result in significantly lower deficits.

The Committee also heard a report on income generation, a major element of which is the Membership Campaign to raise annual contributions from the present CHF 6.5 million to CHF 10 million. A concurrent objective of the campaign is that all members contribute an annual fee. The minimum annual contribution, set at CHF 1000, has not increased since 1995.

The Committee agreed that member churches should be informed once again by letter of their financial obligations. From January 2002, only delegates of contributing member churches will be eligible for subsidy to participate in the decision-making bodies of the WCC, and only representatives of contributing member churches will be eligible for subsidy to attend any WCC meetings or events.

Human Resources Policy

The Committee approved a report on the revision of the human resource policy which provides for the classification of staff into five general staff roles and a revised appointment policy which allows more flexibility in hiring specialized and administrative staff. A new salary scale had also been worked out, as had provisions for staff who would like to take early retirement or to continue to work beyond retirement age. The new policy would require minor changes to the Staff Rules and Regulations. The revision of the Staff Rules and Regulations is to be finalized by end February 2002.

Procedure for Election of the General Secretary

The Committee recommended that the present procedure be retained (see Minutes of the Central Committee of 1987 (Appendix V), and of 1992, Appendix III). Clearer guidelines are to be given concerning the desired representation on the search committee of women, youth and Orthodox churches and regional and confessional balances.

New Members of Central Committee, Commissions and Advisory Groups

The Executive Committee agreed to recommend to the Central Committee the following names: Rev. Pakoa B. Maraki, Presbyterian Church of Vanuatu, to replace Rev. Ruben Magekon on Central Committee; Rev Robina Winbush, Presbyterian Church USA, to replace Rev. Eugene Turner on the Special Commission, and Ms Wendy McFadden, Church of the Brethren, to replace Mr Randy Naylor on the Communication Advisory Group.

Staffing

The Executive Committee authorized the Officers to fill urgent vacancies that might be required prior to its next meeting. It confirmed the contract extensions of sixteen staff members and noted the departure of two others. The Committee agreed to announce vacancies for the positions of Executive Secretary in the General Secretariat, and Executive Web Editor and Senior Editor in the Public Information Team. The vacancy notices are included with this letter. Kindly circulate them to interested persons in your churches. I would also invite you to consult the WCC web site (<http://www.wcc-coe.org>) for additional information about the WCC and its programmes.

I close this account of the work of the Executive Committee with a prayer that the churches will find the spiritual resources and mental resolve to help break the rising spiral of violence that has brought so much pain and suffering to our world. May your work for peace be fruitful and inspired by the life and teachings of Our Saviour.

Sincerely yours in Christ,

Konrad Raiser
General Secretary

Encls

Resolution on the Israeli/Palestine Situation

Statement on Zimbabwe

Vacancy Notices

- Executive Secretary in the General Secretariat
- Senior Editor
- Executive Web Editor

MKR-SAK 02/02 OPPFØLGING AV SAKER I DE ØKUMENISKE ORGANISASJONER**Saksbehandler: Hans Morten Haugen****KIRKENES VERDENSRÅD:****Comment from Church of Norway on the Document "Protection of Endangered Populations in Situations of Armed Violence: Towards an Ecumenical Ethical Approach"****Saksframstilling:**

Mellomkirkelig råd hadde spørsmålet om humanitære intervensjoner oppe på sitt møte i mai 1999 i lys av de militære angrepene mot Serbia. På dette møtet ble det fattet et vedtak i sju punkter. De første seks relaterte seg mer spesifikt til situasjonen i Serbia, og har resultert i en dialog med Den serbisk-ortodokse kirke samt en viss støtte til gjenoppbygging av kirker. Det sjuende punktet er mer generelt:

- 7. MKR vil fortsette arbeidet med de mange etiske spørsmål som denne konflikten reiser og som Bispemøtet også nevner i sin uttalelse: Folkerettens status i forholdet mellom FN og forsvarsallianser som NATO; spenningen mellom humanitær intervensjon og våpenmakt, ny gjennomgang av tanken om "rettferdig krig"; den kristne fredsforkynnelse i møte med denne type konflikter.*

På bakgrunn av dette vedtaket startet KISP et arbeid som ledet fram til utredningen "Sårbarhet og sikkerhet", som har fått en meget god mottakelse i mange sammenhenger også utenom kirkelige organisasjoner. Det foregår nå et arbeid for å oversette denne utredningen til engelsk, med økonomisk støtte fra Kirkens Nødhjelp. Det vil bli arbeidet med å gjøre denne kjent før behandlingen av intervensjoner under møtet i Churches Commission on International Affairs i juni og under møtet i Sentralkomiteen i september.

Den etiske debatten rundt militæretikk er styrket i Norge gjennom et utadrettet arbeid fra feltprestkorpset. Det er god dialog mellom feltprestkorpset og KISP om disse spørsmålene, og det fagetiske seminaret i feltprestkorpsets regi høsten 2001 hadde Sårbarhet og sikkerhet på dagsorden, med blant annet innledning ved KISP-lederen. Feltprestkorpset bør trekkes inn i den videre tenkningen i Norge, og *Journal on Military Ethics*, med Bård Mæland og Henrik Syse som redaktører, vil ble lansert tidlig 2002.

Brevet som sendes til Kirkenes Verdensråd fra Den norske kirke for å kommentere det utsendte studiedokumentet bør derfor søke å reflektere grunntenkningen i Den norske kirke, men også forsøke å synliggjøre at Den norske kirke har både engasjement og kompetanse på disse spørsmålene.

Forslag til vedtak:

- 1. Mellomkirkelig råd ber om at det endelige brevet til Kirkenes Verdensråd ferdigstilles av KISP/AU i samarbeid med personer fra feltprestkorpset, og at oversendelse til Kirkenes Verdensråd blir gjort med den engelske utgaven av "Sårbarhet og sikkerhet" vedlagt.*
- 2. Mellomkirkelig råd ber om at det arbeides videre med å synliggjøre tenkningen med sårbarhet og sikkerhet i Norge, gjerne også i henvendelser overfor Utenriksdepartementet.*

CHURCH OF NORWAY
Council on Ecumenical and International Relations

Arkiv: 553.5

Date
31.01.02

Our ref.
99/549-14 HMH

Your ref. Your date

Comment from Church of Norway on the Document "Protection of Endangered Populations in Situations of Armed Violence: Towards an Ecumenical Ethical Approach"

Church of Norway is increasingly involved in efforts to address the many complex issues related to ethics and armed violence. The new challenges related to the NATO military attacks on Serbia, the new elements in both the European and Transatlantic military cooperation, and the "war on terrorism" has made this increased attention absolutely necessary.

Background

Two foras are particularly relevant: the Commission on International Affairs in Church of Norway, and the Military Chaplain Corps. As the military chaplains are formally a part of Church of Norway, and the bishop of Oslo their bishop, the Church of Norway has a formal relation to the Norwegian Defence Forces. The new magazine "PACEM" issued regularly since 1998 by an editing committee among the military chaplains, is an important forum for discussion. Also relevant in this process is the issuing of the report "Makt og avmakt" ("Power and powerlessness") in 2000, that paved the way for a broad thinking on military ethics in the whole Defence Forces. In a cooperation that also involves PRIO (Peace Research Institute Oslo), a new, international journal will be issued from 2002: *Journal of Military Ethics*.

The Commission on International Affairs was in May 1999 asked to provide some guidelines for how to consider military intervention by both the Church of Norway Council on Ecumenical and International Relations, as well as the Christian Council of Norway. The Commission responded by issuing the Study "Sårbarhet og sikkerhet" (*Vulnerability and Security*) issued early 2001. The Study challenges the political rationale of maximising the security and minimising the vulnerability. Rather the Study tries to conclude as an explicit recognition that all humans and all societies are vulnerable, and that this must lead us also in our thinking of security policy. The Study states that maximising security in isolation can lead to increased tensions and a de-humanising of societies.

The Study has received much attention, and has also been referred to after the cruel terrorist attacks in Washington and New York.

Church of Norway, i.a. through the Bishops Synod, has accepted that people, due to reasons of strong conviction, should not be enrolled in the military system. We have also expressed that such options of non-military service should be available to all in all countries, and should *not* lead to imprisonment or any form of discrimination. This shows that Church of Norway understands this as a crucial human right in accordance with article 18 of the Covenant of Civil and Political Rights. Through the Decade to Overcome Violence it is important that the Church of Norway also contributes to relevant peace education at all levels.

The involvement in the ecumenical process

Church of Norway was represented in the April 2000 Consultation on “Ethics and humanitarian intervention” in Bossey. The outcome this consultation also paved the way for the discussion in the Central Committee in January and February 2001. The representative from Church of Norway pointed to some of our basis thinking in the “vulnerability and security” process as a way for finding a common approach. We still think that this approach, as well as the implications of the new approach to security (human security and environmental security) are fruitful ways forward.

Concerning the discussion in the Central Committee, Church of Norway considers it as important that it was possible to reach agreement on a consensus document that shall be sent out as a study document to the churches. Our delegates were highly contributing to this, and we are therefore committed to take active part in the further conversations on how the ecumenical response must be addressed in a proper way. In this regard it is important that such a process also gives a relevant and strong mandate to continue the discussions with political and military decision makers nationally and internationally.

We are however concerned that the documents should use a language that also communicates to persons who are not used to the language of the Churches. The listing of criteria in the last part of the document has such general wording, and is rather long. A strict simplification should probably not be made, but it is important to reflect upon how this listing could be made better communicable to political and military authorities. This illustrates the challenge in applying such documents in the political discourse.

The first part of the document

Church of Norway considers it of utmost importance that our commitment to preserve the human dignity of all human beings is underlined in all discussions on ethics in armed violence. Based on recent experiences of failed or miscalculated interventions, and also on the semantic inconsistency of the phrase “humanitarian intervention”, Church of Norway fully understands the need for finding better expressions than “humanitarian intervention”.

The relevance of internationally accepted legal principles are of utmost importance. Based on research in Norway, it seems that the population in countries that have undergone cruel atrocities and drastic regime changes are so traumatised that this more frequently leads to call for national or international criminal proceedings. On the other hand will countries where there has been a managed transition of power from autocratic to more democratic regimes, seldom be so traumatised. In such situations a truth and reconciliation process have higher chances of success. In all instances are the long-term consequences of the third option, namely forgetting and ignoring often devastating and troublesome. In order to counter a culture of violence some kind of *process of justice* needs to take place.

We therefore lack more explicit references to international legal norms in the document. In light of the recent terrorist violence, any action that does not consider the consistency with internationally agreed norms and principles, is bound to lead to strong and negative reactions, despite any good intention.

However, the non-intervention principle in 2 (7) of the UN Charter, balanced by the strict application of article 51 (“Self defence”) indicates a very high threshold for when the international community should react to atrocities.

Recently been a crucial shift, both conceptually and politically: In light of the experiences during the last decade, there is reason to say that the principles of *defence of territorial integrity* embodied in the UN Charter are weakened in terms of what is often referred to as

defence of values. We would also appreciate a discussion on this important shift. The crucial question is: are there any other international recognised values than those that are found in international legal document, and who should define when these values have been undermined to such an extent that use of armed force can be legitimised?

Church of Norway fears that such a reference to values can be a even stronger impediment against finding common standards, as the most powerful states have the ability to interpret and act according to ones own interest. Church of Norway underlines the adherence to human rights and international humanitarian law. However, some states only build on selected parts of such internationally agreed standards. As an important keeper of internationally agreed values, the WCC needs to address this new tendency of referring to values, and by this possibly contributing to undermining the international legal order.

Certainly this caution about values is highly relevant also in the discussions on the attacks by US and UK against the al-Queda and Taliban in Afghanistan. These attacks can be seen as a kind of self defence, and therefore in conformity with article 51 of the UN Charter. Acts of self defence can however only gain legitimacy when such acts are undertaken with the view of promoting universal fundamental values built into international and legally binding treaties, and also that the acts undertaken are sensitive to the culture-specific norms of the country concerned.

The long-term perspective of country and community development must always be taken into consideration. There seems to be a thinking that both infrastructure and thinking can be dismantled, and then rebuilt. It is a major difference between winning a war and contributing to a lasting peace. Political changes will be more lasting if they come from the internal endeavours for justice, not external forces.

Also based on the thinking in *Vulnerability and Security*, fundamental questions must be raised on the negative effects of a conquest by military means. In strict military-political terms it might be possible to achieve almost optimal security. However, such security will be based on a very fragile basis, and can easily be challenged on legal grounds, especially relating to human rights protection. In addition such a "security regime" will be easily eroded by opposing actors and actions, often representing the discontent of the majority of the population that have suffered from conflicts.

However, there *might* be situations where not only the threat against international peace and security can justify interventions, but also severe oppression against civilians and systematic violation of international norms can justify such interventions. The problem in these latter cases is which criteria are applicable, and also which aim one shall seek to fulfil. There must be a very high threshold for when one can "bomb a country to civilisation". The justification of any military action also implies that there is an explicit and non-derogable commitment to international legal principles and international humanitarian law.

The notion of "peace with justice" is not very explicit in the sub-chapter on "just peacemaking", as it only refers to the concept of Shalom. At least this concept should have been elaborated to see if the concept is compatible with the understanding of what "peace with justice" should imply. We ask if the WCC should more explicit assist the churches in finding the right approach to this ambitious but important concept of "peace with justice". In the process eventually leading up to a situation of peace with justice, all available means must be considered and applied, including education, family counselling, human rights awareness, conflict resolution techniques and a range of "development from below" initiatives. Only if the peace process is firmly rooted in society can there be a lasting peace. The role of the Churches in this process must be emphasised.

The second part of the document – the criteria for armed intervention for humanitarian purposes

The international order is based on two principles: sovereignty and territorial integrity. Still the aspect of sovereignty is related to the sphere of “interstate relations”. However, also human beings inherit sovereignty, understood as respect for ones body and physical integrity, that can only last and be nurtured in community with others. This approach from below is an important starting point for the Church of Norway.

The criteria are wide and ambitious. Church of Norway can support the general outline in them, but also want to address some issues that we find too weak in the list of criteria:

- 1) Lack of reference to refugees and internally displaced. Church of Norway recognises that refugees and internally displaced often are among the sole aims for assistance in an armed intervention. However, as these groups are especially vulnerable, an explicit reference should be made to these groups, especially the possibilities of their return, after an intervention.
- 2) Lack of notion of what shall be restored through the intervention. How far an intervention should aim is one of the most crucial issues. Should the situation of the internal tensions, atrocities and militarisation be brought to an end, or should an intervention attempt to prepare the ground for a substantial regime shift? The long-term consequences of external pressure for internal change must be balanced with the framework of international legal norms. However, one also has to bear in mind the experiences from countries like Iraq and the Former Republic of Yugoslavia. In the former, the lack of external support at the right moments explains that the Ba`ath party still reigns, and in the latter, external financial support and pressure over a certain period explains the regime shift in 2000.
- 3) The explicit reference to types of arms that might be justifies is also important to address. One concrete example is the use of cluster bombs. If such cluster bombs do not explode when they hit the ground, they will in effect function as anti-personnel mines. The effective implementation of the Convention against Anti-Personnel Land Mines must not be extended to other forms of indiscriminate weapons. However, the experiences from the work on this Convention should also be applied on a possible Convention against cluster-bombs. This also relates to the responsibility of restoration and development after the intervention has been completed. It should be explicit said that the intervention should be as limited and targeted as possible, in order to fulfil the responsibility of assisting with at least the same energy and capital after the armed attacks have been completed.
- 4) The understanding of the new type of warfare (long-distance bombing from sea or air) is not explicitly referred to. One question relates to how this affects the physical structure, another question is how this affects the psychological structure of both the attacker and the attacked. In the future the technical developments will allow for wars and military attacks where the conflicting parties will actually never meet on the battle-ground. The main problem is that the psychological threshold - and thus political-military thresholds - for undertaking armed attacks will be substantially lowered.
- 5) As there seems to be more positive experiences from interventions that are more civilian and police-based than more explicit military ones, the criteria list should refer to the possibility of having non-military interventions. The main problem also relates to the general disorder and lack of rule of law, not only direct warfare. The training of

competent and impartial police is important in the vulnerable transition. One should avoid that the military is involved in activities that fall outside of their traditional field of activity.

Conclusion

Church of Norway is willing to assist – through our network in Norway – in making the criteria known, discussed and used. Maybe the number of criteria should be fewer in order to communicate the criteria better. We appreciate also a communication on how the “vulnerability and security” thinking that is the basis for large parts of this response can be made more accessible for other churches in other countries. The book could be made available for free, and distributed through World Council of Churches.

MKR Sak 02/02

Rapport

Commission on World Mission and Evangelism (CWME) 29.8-5.9. 2001

CWME møtte til sitt annet møte i denne perioden i et katolsk konferansesenter nord for Chicago 29.8-5.9. 2001. Mens det første møte i stor grad gikk med til å etablere kommisjonen og gjøre den kjent med arbeidsområdene, var dette en typisk arbeidskonferanse hvor hovedtemaet var planlegging av den neste store verdensmisjonskonferanse i 2005.

CWME er det overordnede organ for "Mission and Evangelism Team" som innenfor KV "works with the churches, ecumenical partners and mission agencies for a deeper understanding of God's mission in our world today and a stronger commitment to participating together in common witness to it." Denne definisjonen av arbeidsoppgaver reflekterer en svært vid forståelse av misjonsbegrepet, der misjon er primært er Guds gjerning i verden som kirken gir vitnesbyrd om. Det finnes imidlertid også andre misjonsforståelser innen kommisjonen. I det hele er det felles hovedbegrep "mission of God" (missio Dei) gjenstand for ulike tolkninger.

Kommisjonens møter evaluerer teamets program og aktiviteter, gir råd om den fremtidige retning for arbeidet, og altså, som i dette tilfellet, forbereder misjonskonferanser. Mye av tiden går dermed med til å lytte til rapporter om de ulike "streams" som ligger under teamets arbeid.

Evalueringen viser at teamet under sin nåværende leder Jacques Matthey gjør en god jobb i et godt arbeidsfellesskap. Selv om de ulike "streams" til en viss grad konkurrerer om oppmerksomhet og midler, synes det ikke å foreligge betydelige konflikter innen teamet.

Av det som har skjedd siden siste kommisjonsmøte, kan bl. a. følgende viktige ting nevnes:

- økt samarbeid og kontakt med evangelikale og pentekostale kirker, så vel som den romersk-katolske. Som nevnt tidligere er det tre romersk-katolske og tre evangelikale/pentekostale medlemmer av kommisjonen med fulle rettigheter. En romersk-katolsk nonne er også "seconded" til teamet av Vatikanet. (Matthey har senere opplyst at CWME nå er blitt invitert som deltaker i Great Commission Roundtable, et nettverk av nettverk på hovedsaklig evangelikal grunn, med Lausanne-bevegelsen, World Evangelical Fellowship og andre. Denne kontakten ser han på som i stor grad vår fortjeneste i Norge ved at vi inviterte ham til et viktig første møte i Hurdal, og ved brobyggervirksomhet ved GCR's første store konferanse i Malaysia i april 2001 hvor undertegnede var til stede utsendt av MKR. Dette kan være et eksempel på at økumenisk brobyggerarbeid på tvers av tradisjonelle skillelinjer kan bære frukt.)
- en konsultasjon om ekklesiologi og missiologi organisert i fellesskap av teamet og Faith and Order
- støtte til det nydannede Ecumenical Advocacy Alliance
- dannelsen av et økumenisk HIV/Aids initiativ i Afrika

En rekke rapporter ble lagt fram fra de ulike streams. To anliggender med referanse til alle ble særlig vektlagt: Betydningen av å samarbeide med andre program innenfor og utenfor KV. for eksempel ungdomsprogram og andre økumeniske organisasjoners program, og et uttrykt ønske fra de ortodokse kommisjonsmedlemmene om at fremtidige strategier kan utvikles

innenfor programmene for å hjelpe ortodokse kirker på området misjon og vitnesbyrd. (Det kom frem et særskilt ønske om at kanskje de som arbeider med misjon og misjonsvitenskap i Norge kunne bidra til dette.) La meg nevne noen av de aktiviteter som ble evaluert:

- Tidsskriftet *The International Review of Mission (IRM)* er et meget viktig organ for missiologisk dialog.
- *Community and Justice in Mission*. Dette er et verdensvidt program som i særlig grad fokuserer på rettferdighetsspørsmål, men med "a spiritual component as differentiated from the work of developmental NGOs". Sentrale tema er "mission from the perspective of people in struggle" med vekt på bot (repentance), gjenopprettelse (restitution), tilgivelse, fredsbygging og konfliktløsning.
- Evangelisering. En ny sekretær etter Ana Langerak er utnevnt, Carlos Ham, fra Cuba, men på grunn av lang vakanse er ikke mye gjort på dette området. Utgivelsen av det "månedlige brev om evangelisering" planlegges gjenopptatt.
- Helse. Den tidligere Medical Commission er overført til CWME, noe som betyr at helsespørsmål tar opp en stor del av kommisjonens arbeid. Fokus de senere år har særlig vært på HIV/AIDS-problematikken hvor det er utgitt flere ressursdokumenter. Et initiativ i Afrika har ført til at det er ansatt tre regionale HIV/AIDS-konsulenter. Bladet *Contact* utgis for å orientere om helsearbeidet. Det anbefales av dette bladet blir utgitt også etter prosjektfasens avslutning i 2002. Et område hvor kommisjonen forutser at det vil bli nødvendig med større oppmerksomhet og midler i fremtiden, er mental helse, særlig i relasjon til traumatiserte personer i konfliktområder. Dette kan også eventuelt knyttes til Tiåret for å overvinne vold (DOV).

Den store saken på dette møtet var tross mange andre viktige saker planleggingen av den neste internasjonale misjonskonferansen før neste generalforsamling i KV. Det forelå et forberedelsesdokument fra staben i Geneve som så ble kraftig bearbeidet i kommisjonen. Temaet for konferansen blir "Called in Christ to be Reconciling and Healing Communities"! Vi ser umiddelbart den tematiske forbindelsen til både LVF's generalforsamling i Winnipeg og KEKs generalforsamling i Trondheim. Det synes som om det er disse temaene som har størst mening og appell i den perioden vi er inne i.

En konferanseplanleggingskomite (CPC) ble nedsatt. Det ble noe strid om dens sammensetning, særlig når det gjelder lederskapet, men det ble til sist bestemt at den engelske baptistpastoren Ruth Bottoms som er den meget dyktige moderator for CWME, også skal lede planleggingsgruppen.

Tidspunktet for konferansen blir enten vinter eller sommer 2005 avhengig av stedet (og dets temperatur). Karibia (Trinidad og Tobago) og Stillehavsområdet (Fiji) har ikke tidligere hatt slike misjonskonferanser og "står for tur", men ble samtidig opplevd som nokså eksotisk. Det ble fremsatt forslag om Aten, noe som ville være et stort økumenisk fremskritt. Europa har heller ikke hatt en slik konferanse på svært lang tid. Dette spørsmålet vil bli avgjort senere i lys av en rekke kriterier som ble utarbeidet.

Jeg skal forsøke å holde MK informert om utviklingen i program- og prosessarbeidet i planleggingen av misjonskonferansen. Man tar sikte på å involvere medlemskirker og -organisasjoner i forarbeidet, og det vil ganske sikkert bli aktuelt med norske bidrag.

innenfor programmene for å hjelpe ortodokse kirker på området misjon og vitnesbyrd. (Det kom frem et særskilt ønske om at kanskje de som arbeider med misjon og misjonsvitenskap i Norge kunne bidra til dette.) La meg nevne noen av de aktiviteter som ble evaluert:

- Tidsskriftet The International Review of Mission (IRM) er et meget viktig organ for missiologisk dialog.
- Community and Justice in Mission. Dette er et verdensvidt program som i særlig grad fokuserer på rettferdighetsspørsmål, men med "a spiritual component as differentiated from the work of developmental NGOs" Sentrale tema er "mission from the perspective of people in struggle" med vekt på bot (repentance), gjenopprettelse (restitution), tilgivelse, fredsbygging og konfliktløsning.
- Evangelisering. En ny sekretær etter Ana Langerak er utnevnt, Carlos Ham, fra Cuba, men på grunn av lang vakanse er ikke mye gjort på dette området. Utgivelsen av det "månedlige brev om evangelisering" planlegges gjenopptatt.
- Helse. Den tidligere Medical Commission er overført til CWME, noe som betyr at helsespørsmål tar opp en stor del av kommisjonens arbeid. Fokus de senere år har særlig vært på HIV/AIDS-problematikken hvor det er utgitt flere ressursdokumenter. Et initiativ i Afrika har ført til at det er ansatt tre regionale HIV/AIDS-konsulenter. Bladet Contact utgis for å orientere om helsearbeidet. Det anbefales av dette bladet blir utgitt også etter prosjektfasens avslutning i 2002. Et område hvor kommisjonen forutser at det vil bli nødvendig med større oppmerksomhet og midler i fremtiden, er mental helse, særlig i relasjon til traumatiserte personer i konfliktområder. Dette kan også eventuelt knyttes til Tiåret for å overvinne vold (DOV).

Den store saken på dette møtet var tross mange andre viktige saker planleggingen av den neste internasjonale misjonskonferansen før neste generalforsamling i KV. Det forelå et forberedelsesdokument fra staben i Geneve som så ble kraftig bearbeidet i kommisjonen. Temaet for konferansen blir "Called in Christ to be Reconciling and Healing Communities"! Vi ser umiddelbart den tematiske forbindelsen til både LVF's generalforsamling i Winnipeg og KEKs generalforsamling i Trondheim. Det synes som om det er disse temaene som har størst mening og appell i den perioden vi er inne i.

En konferanseplanleggingskomite (CPC) ble nedsatt. Det ble noe strid om dens sammensetning, særlig når det gjelder lederskapet, men det ble til sist bestemt at den engelske baptistpastoren Ruth Bottoms som er den meget dyktige moderator for CWME, også skal lede planleggingsgruppen.

Tidspunktet for konferansen blir enten vinter eller sommer 2005 avhengig av stedet (og dets temperatur). Karibia (Trinidad og Tobago) og Stillehavsområdet (Fiji) har ikke tidligere hatt slike misjonskonferanser og "står for tur", men ble samtidig opplevd som nokså eksotisk. Det ble fremsatt forslag om Aten, noe som ville være et stort økumenisk fremskritt. Europa har heller ikke hatt en slik konferanse på svært lang tid. Dette spørsmålet vil bli avgjort senere i lys av en rekke kriterier som ble utarbeidet.

Jeg skal forsøke å holde MK informert om utviklingen i program- og prosessarbeidet i planleggingen av misjonskonferansen. Man tar sikte på å involvere medlemskirker og -organisasjoner i forarbeidet, og det vil ganske sikkert bli aktuelt med norske bidrag.

Jeg kunne tenke meg å foreslå følgende tiltak i forhold til CWME fra Den norske kirkes side:

1. Aktiv deltakelse i planleggingen av den internasjonale misjonskonferansen i 2005. Siden vi har store oppgaver i forbindelse med generalforsamlinger i 2003, vil det ikke være aktuelt med noen stor satsning på dette tidspunkt. Men premissene for konferansen legges nå og der bør vi bidra. Når referat fra siste møte i Planleggingskomiteen foreligger, vil jeg ta initiativ til at dette kan drøftes i rammen av MKR.
2. Økonomisk støtte til ulike prosjekter innen CWME, både fra KN og fra 10%-delen øremerket KV. Særlig aktuelle er de prosjektene der det ikke er så lett å finne sponsorer til, for eksempel utdanning og evangelisering.
3. Støtte forsøkene på å utbygge kontakt mellom de ulike hovedretningene innen missiologien, for eksempel evangelikal, pentekostal og romersk-katolsk. Særlig ville en kontakt med ortodoks missiologi vise seg å være fruktbar. Her finnes det flere kontakter både i Russland, på Baltikum, i Hellas og i Afrika.
4. Få norske missiologer til å skrive i IRM. Spaltene står åpne, og det er ingen grunn til at vi ikke skulle benytte den anledning. Både noen av temaene fra "miniseminarene" og prosjektet "Guds menighet er jordens største under" kunne presenteres på engelsk i et internasjonalt forum.
5. Engasjere norsk ungdom i ulike prosjekt og kurs internasjonalt i regi av CWME og dens samarbeidspartnere.

Oslo 7.02.02

Tormod Engelsviken